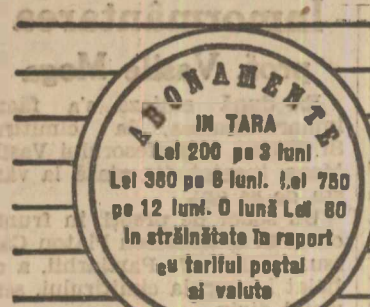

FONDATOR:
LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICĂ A ZIARULUI are numerele: 3-1370, 3-1371, 3-1372, 3-1373, 3-1374, 3-5643.DIRECTOR
STELIAN POPNaționala
EVA HUNER

ANIVERSAREA BĂTĂLIEI DELA MĂRĂŞEŞTI

După Marinola Stănescu

Regele Ferdinand şi generalul Eremia Grigorescu urmărind fazele luptelor dela Mărăşeşti

Bătălia, a spus un general german, este un act de forţă şi un conflict de voinţe. Măreşul Joffe, învingătorul dela Marna — a adăugat: şi un conflict de inteligenţe.

Germanul s'a gândit mai mult la forţa organizată şi la voinţa ce trebuie să se afirme şi să se impună altele voine adverse; iar Francezul s'a gândit mai mult la rolul ce-l are în organizarea şi conducerea unor forţe insuflete, inteligenţă. Mai este încă un factor imponderabil, dar foarte important, care intervine într-o ciocnire de forţe, de voinţe şi de inteligenţe: factorul moral.

Fie sub forma unei stări de spirit echilibrată, sau a unei încrederi desăvârşite în victorie; fie sub forma romantică a eroismului, conştient, sau inconştient, factorul moral al luptătorului contribuie într-o măsură destul de mare şi simţită, la obţinerea victoriei. El trebuie, însă, să fie asociat cu preparatiunea tehnică a bătăliei şi cu organizarea forţelor materiale, ca să dea maximum de rezultate.

În bătălia dela Mărăşeşti — a cărei aniversare o sărbătorim astăzi — victoria a fost câştigată de doi factori: moral şi material. După o retragere dramatică, trupele noastre s'au refăcut în primăvara anului 1917 şi au dispus de armamentul modern şi de materialul necesar; iar mo-

ralul lor a fost în tot cursul campaniei din acel an, foarte ridicat. În asemenea condiţii am putut câştiga victoria dela Mărăşeşti împotriva celor mai puternice armate din Europa — armata germană. Aşa am putut înscrie în istorie, la locul de cinste cuvenit, îndârjita, eroica, dar şi bine chibzuita acţiune de rezistenţă din câmpia Mărăşestilor, salvând Moldova de ocupaţiunea inamicii şi dovedind lumii întregi bravura şi spiritul de jertfă al ostaşului român pentru o cauză mare şi sfântă: apărarea giei strămoşeşti şi liberarea fraţilor subjugăţi de peste Carpaţi.

Astăzi, la Mărăşeşti, urmaşul regelui Ferdinand I, învingătorul de neam, Carol II aduce omagiu Său memoriei celor ce s'au jertfit eroic în crâncenele lupte din lunca Siretului, ca şi celor ce au contribuit prin faptele lor şi prin virtuţile lor ostăşeşti, la victoria memorabilă din ziua de 6 August 1917.

Nu este de ajuns ca această aniversare naţională să fie mărginită la o simplă serbare comemorativă, ci să tragă în învâlmămintele cuvenite din acele evenimente, întărind forţele noastre morale şi materiale spre a putea păstra şi apăra teritoriul României Mari, în frontierele sale etnice şi legitime.

Ordinul de zi al Regelui Ferdinand I

Ostaşi de pe frontul român! Luptele crâncene ce s'au dat în timpul ultimilor săptămâni de către trupele ruso-române puse sub comanda Mea, au dat din nou la iveală însuşi ostăşeşti ale armatelor aliate pe frontul român. După ce bravele Mele regimente din Armata II, cot la cot cu vitejii lor fraţi de armă din Armata IX rusă, au a-lungat pe vrăjmaşul din poziţiile tinute atâta timp. Armata I împreună cu corpurile VIII şi VII ruse au stăut să ţină în respect valurile inamice ce încercau a rupe frontul Nord de Focşani, Mărăşeşti, Panciu şi Oltuz. Pentru Armata IV rusă, sunt nişte nume care constituie titlurile de glorie pentru trupele ce au luptat şi sângerat acolo.

Cu pleburile voastre aţi ridicat un zid mai tare decât granitul. Voinţa voastră, vitejia copiilor Ţării noastre aliate, au pus o stavilă potopului vrăjmaşesc ce a vrut să se reverse asupra câmpurilor Moldovei pentru a purta valurile sale şi mai departe până în sânul Rusiei.

Cu mândrie Mă uit la voi şi vă aduc mulţumirile Mele călduroase şi recunoştinţa Mea oşterilor şi trupelor care răi

purtat atât de brav. Onoarea acelor care şi-au lăsat viaţa pentru apărarea patriei lor.

Ne mai aşteaptă noul lupte, noul sfârşit şi noul jertfă ni se impun, căci vrăjmaşul tot mai înfruntat spre biruinţă duce numai într-o singură direcţie: înainte; numai învingând pe vrăjmaş puteţi realiza strălucirile voastre. Aţi dovedit până acum că puterea voastră de rezistenţă e mai tare ca năvalirile vrăjmaşului, iar vitejia voastră mai mare decât numărul lui. Va veni momentul când voi veţi fi năvălitorii, când veţi purta drapelul voastre înainte pentru a alunga pe vrăjmaşul de pe pământul care nu este al lui, căci cât timp mai are un picior pe pământul nostru, biruinţa nu este desăvârşită.

Vitejia ce aţi arătat până azi îmi dă dreptul să privesc cu încredere în viitor, căci luptăm pentru bunurile noastre cele mai sfinte şi cauza noastră e justă, de aceea şi biruinţa trebuie să fie a noastră.

Acest ordin trebuie citit la toate companiile, escadronalele şi bateriile.

Dat în Cuartierul Nostru General în 12/25 August 1917.

FERDINAND

Cum am câştigat victoria

„Bătălia dela Mărăşeşti” cum o numim noi, sau „bătălia dela Focşani”, cum o numesc germanii, a fost una dintre cele mai mari din războiul european.

Analizând proiectul de operaţiuni întocmit de Mackensen în ajunul bătăliei dela Mărăşeşti şi Oltuz, desprindem concepţia fundamentală ce a impus acţiunile prevăzute într'ansul.

Concepţia fundamentală a fost: spargerea centrului frontului Moldovei, unde era armata IV-a rusă; separarea armatei a II-a română din munţii Carpaţi, de armata IX-a rusă, situată mai la Nord şi a armatei I-a română din valea inferioară a Siretului, de armata a IV-a rusă.

Odată centrul, ocupat de ruşi, sfărâmat, cele două armate române comandate de generalii Averescu şi Christescu, ar fi fost dăruite şi distruse în parte. Pentru executarea acestui plan, Mackensen a avut la dispoziţie două grupe de armate, cu următoarele misiuni: primul grup (armata IX-a) să atace în direcţia principală Mărăşeşti-Adjud şi să atingă obiectivul tactic Adjudul; al doilea grup (Gerock), situat la V., să atace în direcţia Valea Trotuşului — Târgu Ocna şi să atingă obiectivul tactic, Târgu Ocna.

Luptele ce s'au dat în lunca, sau în câmpia Siretului, între 24 Iulie — 7 August 1917, constituie, ceea ce numim „bătălia dela Mărăşeşti”; iar luptele ce s'au dat în regiunea muntoasă a Carpaţilor, între 27 Iulie şi mijlocul lui August, constituie „bătălia dela Oltuz”.

În acea epocă s'a angajat o bătălie generală, din Carpaţi până la Siret; dar cum Mackensen a urmărit să obţină „decisivă” la N. de Focşani, bătălia dela Mărăşeşti, a trecut pe planul întâi.

Atât de coordonate au fost însă acţiunile desfăşurate de armatele I şi a II-a române şi a IV-a rusă, — dela centru, — în cât dezastrul unuia ar fi compromis situaţia pe întregul front. Situaţia cea mai delicată şi grea a avut-o armata I-a română, care a trebuit, în plină criză, să salveze armata a IV-a rusă,

să-şi asigure cooperarea ei, în condiţiile ce le permitteau împrejurările tragice de atunci şi să reziste eroic atacurilor înverşunate şi repetate ale germanilor, care aveau pe lângă superioritatea numerică, o organizaţie tehnică excelentă; cadre şi trupe bine disciplinate şi experimentate; moralul ridicat şi un comandant de capetenie de o valoare incontestabilă.

Pe lângă superioritatea materială, necesară spre a întreprinde acţiunea şi a gurilor de foc; germanii contau şi pe demoralizarea trupelor ruseşti, infectate de bolşevism şi deci incapabile să opună o rezistenţă serioasă. Comandanţii marilor unităţi germane repetau cu îngâmfare în ajunul ofensivei dela Mărăşeşti vorbele atribuite Kronprinz-ului: înfanteristul nostru va pătrunde în frontul inamic, ca un bulldog întărit într-o vitrină de garnisită cu soldaţi de tichieci!

Nu există nicio îndoială că la începutul ofensivei, comanda supremă germană a avut siguranţa că proiectul iniţial de operaţiuni va fi executat paragraf cu paragraf; că se va obţine „decisivă” repede şi în condiţiile cele mai ușoare. O dovadă în această privinţă avem în următorul fapt: niciun paragraf din proiectul iniţial de operaţiuni, sau din instrucţiunile generale date comandat armatei a IX-a germanei, n'a prevăzut cazul unei rezistenţe puternice în

regiunea Mărăşeşti, așa cum s'a prevăzut în proiectul de operaţiuni şi în instrucţiunile generale date de comandantul german în ajunul celei dintâi bătălii dela Marna din 1914: „În caz de rezistenţă puternică pe Alsne şi ulterior pe Marna, etc.”.

Cum se explică optimismul iniţial al germanilor? Explicaţia o găsim în siguranţa ce au avut-o ei că Ruşii, conform înţelegerilor stabilite, vor părăsi terenul, fără luptă; că eventuala intervenţie a armatei I-a română, va fi tardivă şi ineficace. Evenimentele s'au desfășurat în alte condiţii decât în cele prevăzute de Mackensen:

Armata I-a română, urmând să schimbe zona, se găsea în marş, de-alungul Siretului, în direcţia Tecuci şi atunci când germanii au străpuns frontul în sectorul cel mai slab ocupat de ruşi, ea a intervenit, la timp şi cu succes. Germanii, cu toate că au avut avantajul iniţiativiei şi al superiorităţii lor materiale, n'au putut zdrobi a-priga rezistenţă a Românilor, căci după 12 zile de lupte foarte crâncene, s'au pomenit blocaţi în faţa Mărăşestilor, fără rezerve, cu trupele cumpănit încercate şi grav demoralizate, în cât ofensiva pornită în ziua de 6 August, a fost brusc oprită şi contra-offensiva vijlătoasă a Românilor desfășurată în sectorul Mărăşestilor, a pus sfârşit acestei mari bătălii, prin victoria noastră.

R. SEIŞANU

Localitatea Mărăşeşti decorată şi citată pe ordinea de zi a armatei franceze

În anul 1920, localitatea istorică, Mărăşeşti, a fost citată la ordinea armatei franceze şi decorată de preşedintele republicii, Paul Deschanel, cu Crucea de război.

Iată citaţiunea la ordinea armatei franceze:

„Orasul Mărăşeşti (România), nobilă localitate, martora a zilelor de grea cumpănă şi a luptelor glorioase din 1917, în momentul când armata română, luptând împotriva trupelor ger-

mane superioare ca număr, printr-o rezistenţă îndârjită a oprit ofensiva armatei franceze şi demoralizându-i în faţa ei, a salvat înamicul înfruntat de deciziivă şi a silit pe inamic, după pierderi grele, să renunţe la luptă”.

Măreşul Joffe a predat în 1920, primarului comunei Mărăşeşti „Crucea de război”, precum şi o medalie de aur pentru eroismul şi sacrificiile luptătorilor din 1917.

Criza economică şi financiară în care ne zbatem de câţiva ani a falsificat în opinia publică noţiunile cele mai elementare ale ştiinţei economice. Faptul îşi are totuşi explicaţia lui.

Dela o vreme încoace, teoreticienii şi reformatorii au inundat presa şi librăriile cu tot felul de „proiecte”, „reforme” şi „sisteme”, în care noţiunile economice cele mai curente sunt prezentate în mod fals, inducând opinia publică în eroare şi răspândind „soluţiuni”, care altă dată nici nu ar fi fost luate în seamă.

Socotim necesar să se pună lucrurile la punct. Opinia publică trebuie lămurită şi luminită, căci numai astfel ea va putea fi îndreptată şi pătrundă să nu mai dea crezare propagandei aberaţiunilor de care este asaltată, în scurtele şi interesele cele mai variate.

În acest moment, o parte din opinia noastră publică este încredinţată că una din cauzele crizei este lipsa de bani. Din cauză că astăzi cine ar avea nevoie de bani, pentru orice nevoie, găseşte, nici o mie de lei, concluzia simplă şi simplistă este: nu sunt bani. Pentru a este din acest impas, nu poate fi decât o singură soluţie: să înmulţim banii, deci Banca Naţională să pună în mişcare tipografia sa.

O idee greşită, intrată în mentalitatea păturilor largi ale populaţiei, greu mai poate fi combătută, mai ales când anumite propagande politice intrinsec şi alimentează mereu astfel de idei.

Care este adevărul privitor, în acest moment, în privinţa banilor? Orice ar părea de paradoxal, trebuie să spunem că avem bani destul. Ceva mai mult: năclodată România n'a dispus de mai multe surse monetare ca acum, căci avem în circulaţie şi sub formă lichidă circa 30 miliarde lei.

Când acum câţiva ani prefurii erau mult mai ridicate, aveam mult mai puţini bani, şi totuşi viaţa economică funcţiona destul de bine. Iar acum când prefurii au scăzut şi când avem bani mai mulţi, se simte totuşi lipsa de bani şi viaţa economică începe să se strică în direcţiile. Cum se explică aceasta?

Explicaţia nu este atât de grea. Banii nu circulă. Stau ascunşi. Sunt păstraţi după cele mai vechi obiceiuri: în sticle, în saltele, în safeuri de bănci şi chiar în birourile sau casele particulare. Pentru foarte multă lume este o adevărată problemă şi o mare grijă: ce să faci cu banii? Unde să-i ţină? Cum să-i păstreze ca să nu-i piardă? Nu numai particulari, dar chiar întreprinderi economice importante

— cunosc foarte multe — stau cu banii în case şi nu îndrăznesc să-i pună în circulaţie, de frică, de neîncredere, de nestăgănită a zilei de mâine. Aceasta este situaţia: Sunt bani dar nu circulă.

În mecanismul economic modern, creditul şi instituţiile de credit au un rol covârşitor. Prin ele, banul trece din mâna celui care nu ştie, nu poate sau nu vrea să-l întrebuinţeze, în mâna celui activ, care doreşte şi poate întreprinde ceva serios, dar nu dispune de toate mijloacele necesare.

Se mai poate vorbi azi în ţara noastră de un credit organizat? Mai dispune economia noastră naţională de acest minim instrument care pune în mişcare capitalurile şi le repartizează în diferite domenii de activitate economică?

Niciodată nu vom eşti din marasmul în care ne aflăm, decât în momentul când vom reuşi să facem să funcţioneze creditul sub cele mai variate forme de organizare.

Dacă creditul poate fi distrus repede prin legiuri nesăbuite şi demagogice, nu poate fi reconstituit şi repus în mişcare, cu altă grabă. Distrigă într-o clipă şi construieşte într-o viaţă întreagă.

Creditul necesită condiţiuni prealabile, pentru ca să poată funcţiona normal şi pentru a reprezenta o adevărată binefacere pentru viaţa economică modernă.

Aceste condiţiuni prealabile sunt: o monedă stabilă, ordine şi siguranţă legală, legi ocrotitoare pentru sancţionarea celor

carl nu-şi îndeplinesc angajamentele, asigurarea unei continuităţi legislative.

Instituţiile de credit nu pot lua sarcina de a atrage spre ele capitalurile leneşe, de a le fructifica şi de a le asigura existenţa, când măcar una din aceste condiţiuni lipseşte.

Nimeni nu-şi riscă azi capitalul său, când ştie că o lege fabricată în Dealul Mitropoliei, în condiţiile ştiute, poate să-i anuleze o hipotecă, un gaj, un drept real, etc., sau să-i pună în primejdie averea strânsă cu greu. Reluarea unei activităţi economice normale este în funcţie şi de organizarea creditului privat, iar fără asigurarea tuturor condiţiilor necesare existenţei creditului, banul nu va ieşi din ascunzătoare, deci nu va circula, iar viaţa economică va fi lipsită de tîpsa instrumentului de schimb.

Trebuie neapărat să se tragă o linie netă între trecut, prezent şi viitor. Trecutul va trebui lichidat prin măsuri care trebuie să stabilească o echilibrată repartitie de riscuri între creditori şi debitori. Actuala situaţie de provizorat trebuie să înceteze. Banul şi creditul trebuie să reîntre în funcţiunile lor normale pentru a învia viaţa economică a ţării. Soluţiuni-milnuni nu există. Prin pechile principii, cu o mentalitate de mai multă moralitate, în ceea ce priveşte relaţiunile băneşti din viaţa economică, se va putea începe o perioadă nouă şi se va termina alta, în care s'au făcut atâtea triste experienţe. Este singura cale spre salvare.

VICTOR SLAVESCU

SCRISORI DIN LONDRA

Intoarcerea d-lui Henderson

de AUGUR

Londra, August

Presimţind dezastrul apropiat al conferinţei dezarmării, preşedintele ei, d. Arthur Henderson, îşi menajează o linie de retragere. Si-a pus candidatura la scaunul parlamentar dela Clay Cross, devenit vacant în urma morţii deputatului ales în 1929. Clay Cross e o cetăţuie socialistă, şi d. Henderson poate, la sfârşitul lunii, să considere alegerea sa sigură. Dacă sănătatea bătrânului fruntaş o va permite, îl vom vedea d'ici revenind în Camera Comunelor ca să-şi reia cu mai multă înverşunare ca ori când eternul duşel cu d. Macdonald. Acesta vede, nu fără teamă, reîntrearea în viaţa politică a acestui adversar

de temut. Generaţia actuală a avut timpul să-l uite, dar d. Henderson, şi fâuritorul victoriei în 1924, când am avut primul ministru socialist. În totdeauna, ca să spunem astfel, a fost secretarul inamovibil al partidului muncitoresc, care îl datoroeste organizaţiei sa. În vreme ce alţi camarazi repurtau succese uşoare în diferitele instrumente populare, d. Henderson rămânea închis în biroul său, studind rapoartele, pregătind planurile de luptă, supraveghându-şi agenţii şi ocupându-se de finanţe. Cu un patanjen neobosit stătea la post

Continuare în pag. 2-a

Istoricul bătăliei dela Mărășești

— Cum s'au desfășurat operațiile (24 Iulie — 7 August 1917) —

— Străpungerea frontului rus. — Intervenția armatei I-a română. — Contra-ofensiva noastră. — Luptele dela Doaga, Străjești, Chicova, Răzoare, Mărășești. — Eroismul ostașilor români. — Ziua de 6 August. — Înfrângerea lui Mackensen —

Conform planului de operații, în cursul nopții de 23-24 Iulie 1917, artileria germană a bombardat frontul diviziei 34 rusă și al armatei I.

Cele dintâi valuri de atac au pornit în zorii zilei și au înaintat spre Pădurea Neagră, pe care au ocupat-o. Rușii s'au retras în dezordine.

Ușurința cu care germanii au străpuns frontul ocupat de divizia 34-a rusă se explică prin faptul următor: între comandamentul armatei germane din Moldova și unele divizii rusești s'au încheiat înțelegeri, scrise, după care diviziile rusești se obligau să nu mai lupte, iar în cazul când artileria rusească ar trage împotriva germanilor, artileria germană să răspundă, numai atunci cu trageri de represalii împotriva artileriei inamice, ferind infanteria rusă de a intra în zona de foc. Intre diviziile rusești, cari au încheiat asemenea înțelegeri a fost și divizia 34-a. Iată dovada:

„În ziua de 5 Iunie 1917 s'au încheiat un proiect de armistițiu între armata IX-a germană și divizia 34-a rusă.”

Art. 2 din acest proiect avea următorul cuprins:

„Pentru sprijinirea dorinței generale a infanteriei ruse de încetarea focului, la orice trageri de artilerie rusești se va răspunde din partea germanilor cu un număr îndoit de proiectile.”

Din textul proiectului încheiat la 5 Iunie 1917 reiese că s'a stabilit o înțelegere cu divizia 34-a rusă și delegații comandamentului armatei I-a germană, ca rușii să refuze lupta, să nu execute ordinele ofițerilor; iar în cazul când artileria lor va executa trageri împotriva germanilor, artileria germană din urmă să răspundă printr-un număr îndoit de proiectile, — adică printr-o trageri cu caracter de represalii.

În adevăr, artileria rusă, în timpul bătăliei dela Mărășești, și în special ofițerii ei, au avut o atitudine ideală și bravă. Ei n'au luat în considerație intervențiile comitetului revoluționar al armatei I-a, de a nu se executa tragerile, conform instrucțiunilor ce le primeau.

Generalul Morgen, fostul comandant al corpului I de rezervă german, de pe frontul Moldovei în luptarea sa: „Meiner Truppen Helden-Kämpfe”, confirmă înțelegerile stabilite, în vara anului 1917 între ruși și germani:

„În timpul sărbătorilor Paștilor, pe la jumătatea lui Aprilie, intervenim lupte deplină pe front. Infanteriștii ruși părăsesc tranșeele lor și o parte dintr-ășii vin chiar în vizită, în tranșeele noastre.

Încercările de trecere la noi, în număr mare, fură însă împiedecate de către artileria rusă prin dezlănțuirea, de îndată, a tragerilor de baraj. Evident, exista o divergență între aceste două arme.

Adesea se auzia în zona frontului înarmat focuri de armă și mitraliere și fugarii raporta despre lupte pe care le da infanteria împotriva artileriei ca să o împiedice să mai tragă.

În sfârșit, rămăsese active aproape numai bateriile românești.

„După trecerea Paștelui rusești situația ajunsese iarăși în încordată. Artileria rusă trăgea mai viu și avioane inamice bombarneau adesea Focșanii.

Se părea că în urma activității intensive a ofițerilor înțelegeri, rușii erau iarăși strânuți pentru luptă.

Cu toată reluarea activității inamice s'a ordonat să nu se mai întreprindă nicio acțiune ofensivă împotriva rușilor. Încercările de apropiere și de înfruntare s'au reluat, din partea noastră, la 21 Iulie 1917.”

În aceste condiții se explică de ce germanii au reușit cu atâtă ușurință, să străpungă frontul diviziei 34-a, în dimineața zilei de 24 Iulie 1917, — cea dintâi zi a bătăliei dela Mărășești.

INTERVENȚIA ARMATEI I-A ROMÂNE

În această zi trupele germane au ocupat satul Cișeuș și au înaintat în direcția Brighet-Străjești.

Situația fiind critică pentru noi generalul Christescu a luat măsurile necesare pentru menținerea cu orice preț a pozițiilor ocupate de corpul 7 rus, ca și a podurilor dela Movileni-Cișeuș.

În cursul nopții rușii au fugit de pozițiile lor și germanii au ocupat, fără luptă, satul Străjești.

Divizia 5-a românească a ocu-

cupat sectorul Moara Albă-Siret; iar divizia 9-a, sectorul Băltărețu — Muntenii de sus, de pe stânga Siretului.

O PROPUNERE A GENERALULUI GRIGORESCU

Generalul Eremia Grigorescu, comandantul corpului VI a propus generalului Christescu, comandantul armatei I-a, să se pronunțe atacul a doua zi, sau să urmărească rușii, spre a nu se pierde capul de pod dela Furceni și ultima rezistență sub presiunea inamicului.

Generalul Christescu a aprobat propunerea, dar, ca să aibă concursul artileriei grele, care urma să fie pe poziții a doua zi, precum și concursul armatei ruse, a fixat atacul pentru ziua următoare.

LUPTELE DELA DOAGA ȘI STRĂJEȘTI (25 IULIE)

Comandantul german a luat dispoziții ca în cursul zilei de 25 Iulie, după o pregătire eficientă cu artileria și mitralierele de mine, să atace cu diviziile 12 bavareză, 76 de rezervă și cu aripa dreaptă a diviziei 89, pozițiile adversarului dintr-un Siret și Făurei; iar, după ce va interveni și divizia 216, să se lase la asalt satele Străjești și Blisighesti. Atacurile trebuiau să continue până când se va atinge obiectivul prim prevăzut în ordinul No. 4055 al armatei I-a.

De dimineață artileria germană a deschis un violent bombardament, bătând satele Moara Albă, Moara Roșie, și Doaga, la care a ripostat cu aceeași violență, artileria română a diviziei 5-a. Pe când o coloană germană înainta pe valea Putina Seacă, trupele rusești din divizia 34 au fugit de pe poziție, descoperind artileria dreaptă a diviziei 5-a. Românii au umplut golul.

După amiază germanii au continuat atacul cu forțe numeroase sub focul naprăsnic al artileriei noastre. Germanii au suferit pierderi foarte mari, dar au câștigat teren. Ei au ocupat satul Doaga.

LUPTELE DELA PATRASCANI ȘI VALEA ȘUSITEI (26 IULIE)

Din cauza puternicei rezistențe a Românilor, Mackensen a schimbat obiectivul inițial al atacului.

El a renunțat la trecerea armatei I-a germană pe valea Putina Seacă și s'au înaintat în direcția N.V. către linia Cișeuș-Diocheci. Divizia 12-a bavareză, suferind pierderi grele, a fost înlocuită cu divizia 216

germană, iar divizia 115 a intrat pe front la V. de cf. Focșani-Mărășești.

Corpul 6 român primise ordinul să mențină cu orice preț sectorul ce ocupa pe valea Șușitei Seacă. Germanii au împins câteva coloane spre colul Șușitei și a atacat de câteva ori aripa dreaptă a diviziei 5-a, dar au fost respinși.

Efectul tragerii artileriei noastre a fost atât de grozav, încât înspăimântați, infanteriștii germani au părăsit adăposturile lor, fugind în câmp deschis. Trupele germane, adunate în valea Șușitei au pronunțat un atac fulgerător, la ora 9 și jum. seara, împotriva rușilor, care ocupau satul Pătrascani și valea Șușitei. Cu mare greutate divizia 9-a intervenind cu un grup de artilerie, a oprit înaintarea inamicului în direcția Rădăușii.

OPERAȚIILE DIN ZIUA DE 27 IULIE

Artileria grea germană cu tunurile de 105 mm. a început la ora 13 să bată violent liziera de S.V. a Mărășeștilor și podul dela Cozmești. După două ceasuri întreg frontul corpului 6 armată era sub focul naprăsnic al artileriei germane.

Pe la ora 18 valurile de infanterie inamică au eșit din pădurea (cota 32) situată la C.f. de pădurea Căminii și s'au îndreptat în direcția Nord spre punctul de legătură dintre diviziile 9 și 5. Cele dintâi valuri sub protecția unui intens bombardament, au atacat, atât reg. 38 inf. „Vasile Lupu”, cât reg. 34 infanterie. Cu puțin timp mai înainte trupele rusești, cari se găseau la dreapta reg. 34 inf. român, au părăsit poziția lor, retrăgându-se înăpol cu 400 m.

Infanteriștii germani, cu tot focul viu al reg. 36 inf., s'au apropiat vînd să ocupe podul, dar au fost respinși cu pierderi mari.

La ora 18.40 m. infanteriștii germani au reînnoit atacul cu mai multă vigoare, în timp ce ambele artilerii bombardau cu o violență nemaipomenită, acoperind și răscolind terenul cu proiectile.

O companie din batalionul I din reg. 36, comandată de maiorul Baroz, a contra-atacat, dar a fost silită să se retragă spre c.f. Cișeuș-Mărășești.

Majorul Baroz, a căzut mort, în fruntea companiei sale împreună cu alți 6 ofițeri. Un alt contra-atac s'a dat de batalionul din linia a 2-a, sub conducerea comandantului regimentului 36, locot.-colonel Ioan Grigorescu. La această acțiune viguroasă au luat parte compa-

nii comandate de căpitanul Gh. Bălăneșcu, locot. Mavrodin, sublocotenentul Nestorescu și Pavlescu. În timpul luptei, comandantul regimentului a fost grav rănit; comandantul batalionului, maiorul Grigorescu, împreună cu alți patru ofițeri și numeroși soldați, au murit, pe câmpul de onoare, făcându-și în mod strălucit datoria.

În urma acestui atac reg. 36 inf. a recăpatat primele linii, sub comanda căpitanului Gh. Bălăneșcu.

La aripa dreaptă a diviziei a 9-a valurile de infanterie germană au atins tranșeele ruse, dela vestul soselei Focșani-Mărășești. Comandantul reg. 34 inf. a dat ordin, ca două companii, sub ordinele căpitanului Ștefănescu, întărite de mitraliere, să contra-atace. Oștenii din al 34-lea au atins înăltă poziție germană. Infanteriștii germani au izbucnit să se strecoare între cele două subsecțiuni ale reg. 34 și 36. Batalionul comandat de maiorul Ghocșu, a contra-atacat violent, împreună cu batalioanele comandate de maiorul Mihail și căp. Ștefănescu restabilind situația. Atacuri și contra-atacuri s'au succedat la scurte intervale în tot cursul acestei zile.

Ultimele de rezistență îndărnite ce o opunea acțiunii lor ofensive, germanii au luat măsuri să intensifice bombardamentul la maximum posibil.

Iată ordinul de operațiuni dat în ziua de 27 Iulie 1917 de generalul Eben, comandantul armatei IX-a germană:

ORDINUL DE OPERAȚIUNI AL GENERALULUI EBEN, COMANDANTUL ARMATEI IX GERMANE (27 IULIE)

1. — Inamicul opune încă o puternică rezistență corpului I de armată.

Puternice forte stau încă la E. de el pe malul stîng al Siretului.

2. — Grupul Gerock a început azi 8/7 înalte de amiază ofensiva din direcția V. Grozești în valea Oituzului, direcția Onești.

3. — La executarea mai departe a atacului, corpul I armată acoperind flancul drept spre Siret cu diviziile 212 și 216, va avea direcția cu aripa dreaptă a grupului de atac (Divizia 76 rezervă) spre înfruntarea soselei dela V. de Mărășești.

Linia de despărțire între corpul I rezervă și corpul XVIII rămâne linia mijlociu satului Răncănești-Satu Nou-Crucea de Sus (centrul corpului XVIII).

5. — Pentru lărgirea apărării frontului se recomandă a

se strânge cât mai multă artilerie, mai ales grea, la aripa stîngă.

Se mai atrage atenția încă odată că la continuarea atacului să se facă o cât mai bună pregătire de artilerie și cu munții din belșug.

6. — Corpul XVIII armată se va asocia cu aripa sa dreaptă înaintării diviziei 115 și printr-o puternică comandă de artilerie va sprijini depe malul stîng al Putnei aripa stîngă a grupului de atac al corpului I.

7. — Unitățile armatei cari nu l-au parte la atac vor fixa pe inamic prin activitatea mării a artileriei și prin întreprinderi ale trupelor de asup.

Comandantul de capetenie, (ss) general von Eben

general de infanterie

CONTRA-OFENSIVA ROMÂNĂ DIN ZIUA DE 28 IULIE

În dupe amiază zilei de 28 Iulie românii au atacat violent pe tot frontul și au atins primul obiectiv: valea Șușitei și podul dela Cozmești. După o luptă foarte sângeroasă și pierderi serioase de ambele părți, reg. 9 vînători a pierdut 15 ofițeri și 500 de soldați. Reg. 34 și 36 au fost și ele în parte dezorganizate.

Trupele diviziei 5-a au înaintat până în satul Doaga, și au împins patrule până la satul Străjești. Acțiunea a fost ordonată de către generalul Christescu și trebuia continuată a doua zi.

În această zi însă au părăsit pozițiile lor și s'au retras spre Mărășești, lăsând complet descoperit flancul drept al diviziei a 9-a.

Un batalion român a intervenit imediat în sectorul grav amenințat.

Generalul Ragoza, comandantul armatei a IV-a rusă, împotriva planului convenit, a dat ordin trupelor sale, să înceteze orice atac. În urma acestui ordin neechibuzat, rușii, considerând bătălia pierdută, s'au retras înăpol pe o adâncime de 4 km. așa că flancul diviziei a 9-a române, era amenințat cu învîntura. În asemenea împrejurări, generalul Christescu a dat ordin ca diviziile 5 și 9 să se mărginească la ocuparea liniei Șușite-Seacă, urmând ca celelalte obiective fixate să fie atinse în ziua de 30 Iulie. Luptele au fost crâncene, dar trupele noastre n'au putut atinge obiectivul fixat cu tot eroismul și spiritul lor de sacrificiu.

Pe frontul armatei IV-a rusă, germanii au pus stăpînire pe satul Tîfșii. În seara de 29 Iulie, generalul Christescu, a fost înlocuit în comandă cu generalul Eremia Grigorescu.

Reșea de evenimente s'a întâmplat între 24-30 Iulie, că toate operații germane au fost răsturnate, grație intervenției energice și la timp a armatei I-a și a măsurilor judicioase luate de generalul Christescu în vederea restabilirii situației grav compromise de ruși pe frontul dintre Siret și c.f. Focșani-Mărășești. Mackensen n'a putut atinge obiectivul tactic: Adujulu.

LUPTELE DELA CHICOVA

În ziua de 1 August, germanii au bombardat violent în direcția Chicova și infanteria lor a atacat Chicova, dealul Părlita dintr-o Crucea de Jos și de sus, unde se aflau trupe din divizia 15-a rusă.

Rușii, ca de obicei, au părăsit pozițiile. Au intervenit trupe din divizia 10 române (gen. Chioski), cari au pus stăpînire pe masivul deluros dintr-o tranșee. Germanii au atacat, fără succes, frontul diviziei 13 (generalul I. Popescu-Sanitaru) și frontul diviziei a 9-a, în direcția Cozmești, Mărășești și Ionășești din vale.

Germanii au deschis un naprăsnic bombardament asupra frontului ocupat de divizia 5-a române, care a răsturnat tranșeele, a distrus toate rețele de sarmă și armele și a modificat complet peisajul, transformându-l într-un pustiu înfricoșător. Infanteria inamică a atacat în masă și s'a desfașat deodată în 3 coloane: una spre stînga și celelalte două spre dreapta. Atacuri și contra-atacuri s'au succedat la scurte intervale de timp cu mari pierderi de ambele părți. Cu mare greutate înaintarea germanilor a fost oprită, în colțul Siretului, la S. de Cozmești din vale.

LUPTA DIN ZIUA DE 6 AUGUST

În ziua de 6 August, Mackensen a executat un atac general cu 10 divizii pe un front de 20 km. Până la ora 12 el a izbucnit să împingă cu un km. spre N. trupele diviziei 13 și 9, până la marginea de sud a satului Mărășești. Deodată s'a produs contra-ofensiva românească, neașteptată pentru germani care se considerau victorioși; fulgerător, cu o forță de atac impresionantă. Cu un elan irezistibil au pornit la atac sub focul naprăsnic al artileriei germane și al mitralierilor ce răpălau fără întrerupere, ca într-o simfonie internă, trupele ce intrau în compunerea diviziei 13, 9 și 10 cucerind pozițiile pierdute și înaintând vitejește.

Eroismul reg. 47/72 a străpuns poziția inamicului. Germanii se retrăgeau într-o cumplită debandadă, auzînd armele.

O parte din trupele diviziei a 13-a (gen. I. Popescu) au înaintat pe o adâncime de 6 km., iar centrul și stînga diviziei 10 s'au înaintat pe o adâncime de 4 km. La ora 10 seara Românii se aflau în apropierea Satului Nou. În această strălucită acțiune, Ro-

mânii au capturat numeroși prizonieri și o cantitate considerabilă de arme și material de război. Obosiți și demoralizați Germanii au renunțat să mai contra-atace. Forțele lor erau măcinate. Rezervele numai aveau Mackensen învins, a pierdut la Mărășești falma sa de spărgător de fronturi.

În bătălia dela Mărășești s'au salvărit minunate acte de vitejie: atacul impetuos, al braviilor din reg. 30 Muscel, în cămăși; atacul batalionului II/30, comandat eroic de căpitanul Miclescu și al altor batalioane.

Luptele au fost atât de crâncene, în căt cadavrele germanilor formau în dese intervale morminte. Valuri după valuri au fost secerate de mitralierele noastre; iar în lupta corp la corp, infanteriștii germani în număr mare au fost trecuți prin balonete.

O parte din infanteriștii noștri și-au asvîrît tunurile și numai în cămăși au pornit vînd la atac, provocând spaima în rândurile adversarului și admirarea numeroșilor ofițeri francezi, care au participat la aceste memorabile lupte.

Din compania I-a mitraliere (reg. 51 inf.) căpitanul Ignat Grigore, comandantul companiei; sublocotenentul Grigoriu,

împreună cu toți servanții, au fost găsiți morți, cu mâinile încheiate pe mitraliere, înconjurati și aproape acoperiți de cadavrele soldaților germani. Sergentul Iliescu Ignat din reg. 51 inf., văzând pe comandantul său de pluton rănit, a luat el comanda plutonului și s'a aruncat, prin surprindere asupra unei companii de mitraliere germane. Plutonul condus de acest brav sergent a trecut prin balonete pe toți servanții, împreună cu ofițerul lor și a capturat toate mitralierele.

Și multe alte fapte eroice au făcut românii în această crâncenă bătălie, care va rămâne o pagină glorioasă în istoria neamului nostru.

PIERDERILE SUFERITE DE ARMATELE ROMÂNĂ, RUSĂ ȘI GERMANĂ

Pierderile de ambele părți au fost mari, — procentul morților și al răniților depășind pe cel obișnuit dat în bătăliile cele mai sângeroase cunoscute până azi. Dacă adăugăm și zilele de la 1-20 August, în care au fost numai lupte locale, putem da următoarele cifre aproximative:

Pierderile generale, morți și răniți, ale armatei austro-germane, comandată de Macken-

sen, au fost de 60-85.000 de oameni aproximativ. Unele companii germane rămăseseră cu un efectiv de 15-20 de oameni, ceace revine 800-1000 pierderi de divizie. Cum însă nu toate unitățile au putut suporta pierderi atât de simțitoare, mijlocia pierderilor generale pentru cele 11 divizii, se poate evalua la aproximativ 60-65.000.

Pierderile generale ale armatei IV-a rusă și armatei I-a române se pot evalua aproximativ la: 1300 ofițeri și 53.000 trupă, — dintre care, pierderi definitive: 500 ofițeri și 30.000 trupă.

Pierderile generale ale românilor au fost aproximativ: 650 ofițeri și 28.000 trupă; dintre care pierderi definitive: 260 ofițeri și 15.000 trupă, iar pierderi temporare: 390 ofițeri și 13.000 trupă.

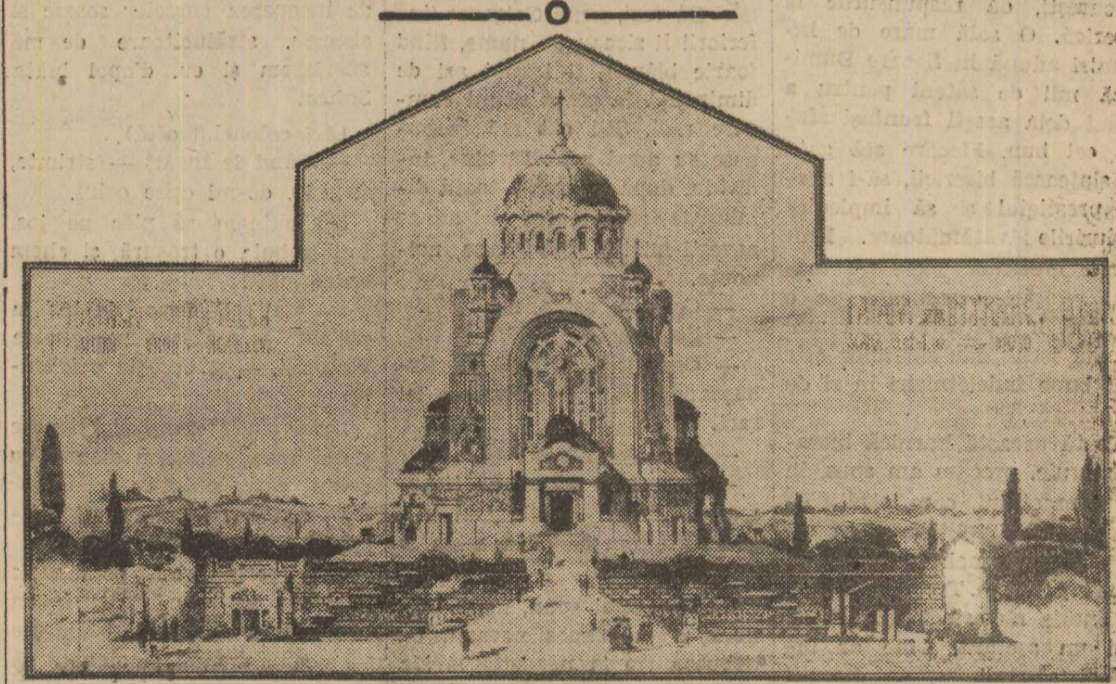
Pierderile generale ale Rușilor au fost aproximativ: 650 ofițeri și 25.000 trupă, dintre care pierderi definitive: 250 ofițeri și 15.000 trupă; iar pierderi temporare: 400 ofițeri și 10.000 trupă.

Pierderile generale ale armatei româno-ruse-austro-germane se pot evalua aproximativ la 115-120.000 oameni.

R. S.

Biserica-mausoleu din Mărășești

de arhitect C. POMPONIU

Se împlinesc 16 ani de când numele satului Mărășești era cunoscut de toată lumea.

La 6 August ort. se serbează a 16-a aniversare a luptelor — în cămăși — în care, pentru prima oară — în Europa — infanteria germană a fost înfrântă de infanteria românească.

Era în primăvara lui 1918. La Mărășești se stabilise frontiera marcată cu sarmă ghimpată, care trecea pe lângă cimitirul satului, fabrica de zahăr și locul unde azi este mormântul a peste 5000 eroi, mausoleul din Mărășești.

Mărășeștii se găseau pe pământul liber.

Un om de bine și bun român, răposatul Fotin Emescu, luase inițiativa de a refăce gospodăriile distruse pe linia Oituz-Mărășești-Nămoloasa; a constituit soc. particulară — Vatra Săteanului; ajutat de câțiva arhitecți amatori și cu câteva sute de mii de lei adunate, a refăcut ca mai mare parte din gospodării.

Eu am fost la Mărășești.

Satul părea un cimitir pustiu de uragan și printre ruinele caselor apărea câte un mormeneș, câte o femeie sau câte un copil, mergând fără țintă, sărind la fiece zece pași peste tranșeele cari brăzdau satul, părăd - a fi morți cari ar fi înviați pe rând într-un cimitir, răstăcînd printre cruci doborâte.

Mă gândeam atunci, că nu ar putea fi loc mai sfînt de pelerinaj pentru toți românii decît Mărășești. Aici să se înalțe o biserică întocmai ca în vremurile voievozilor, după mari bătălii câștigate, și în așa o biserică să fie locul de viață al marelui Rege, care a împărțit cu poporul său și durerile războiului, și bucuria izbănzii.

În mai puțin de o lună de zile, de la sosirea mea în Mărășești, satul căpătase viață; fiecare se mișca, lucra, stătea în loc, făcând lucrările specialiști desăcosea baracamentele și adăposturile de război de pe câmpuri și cu aceste materiale, în șase luni de zile, toate gospodăriile — peste trei sute — dintre cari bună parte complet distruse, s'au refăcut așa că, în toamna lui 1918 nu se mai cunoștea că la Mărășești fusese război. Singurul castel Negropontes, sfărțat de obuze, rămăsese ca semn al războiului — și azi este tot așa.

Idea unei Biserici-Mausoleu la Mărășești mă obseda.

Într-o seară de August, același an, cobora dintr-un vagon, în gara Mărășești, generalul Mackensen: a mers până în piața bustului lui Ioan Cuza, în fața gării; a privit cruntat peste sat, apoi a lăsat privirea în jos câteva momente, s'a întors milităresc și a plecat, grozav om!

Sub impresia grozviei însoțită și ca un contrast, vedeam Biserica — simbolizînd înăpăcat, liniștea și eternizarea revenirii celor 4 provincii la patria-mamă, înălțînd sufletele celor ce vor veni în pelerinaj la Mărășești.

Dintr-o dată am așternut pe hârtie o schiță a Bisericii.

Gândi-vă vre-odată cineva, din cei cari pot să conștientizeze eroismul cămășilor albe, ale celor cari salvaseră Patria, prin înălțarea Bisericii Neamului la Mărășești?

Patru ani mai s'au scurs și abea în 1922, — o femeie — a doamna Alexandrina Cantacuzino, a pornit la ridicarea unei Biserici pentru Eroii Neamului la Mărășești, publicînd concurs pentru proiect. Am prezentat proiectul după echișă conceput în 1918; proiectul a fost cîștigat și eu am început lucrările.

Cu puținele sume adunate de Soc. femeilor ortodoxe române, s'au făcut abea o parte din crîptele Bisericii, apoi din lipsă de fonduri, totul a încetat.

De atunci multe sume de bani s'au risipit în țara noastră și Consiliul de administrație al Mausoleului din Mărășești, din profesor național, guvernul d-lui profesor N. Iorga, a legiferat chiar un timbru special pentru terminarea Bisericii, dar, — totul degeaba; crîptele au rămas doar crepte și generali cu soldați lor, cari dorm în acele crîpt, astăzi — au timp să aștepte căci li-i somnul dă.

„Doar că placa de beton care-i acoperea era prevăzută să fie și ea acoperită de biserică și în așteptarea Bisericii — care să să vie — au trebuit să suferă toate ploile și zăpezile, de sfîșia ani și... nu mai poate.

Din Germania

MIȘCARE ÎN DIPLOMATIE

Berlin, 4 (Rador). — În cercurile diplomatice se vorbește de o mare schimbare care ar urma să se producă în diplomația germană în cursul lunii Septembrie. Se afirmă anume, că 200 de funcționari diplomatici al ministerului de externe al Reichului vor fi scoși din cadre. Printre aceștia ar fi fostul subsecretar de stat von Schubert, fost colaborator al lui Stresemann, cum și d. von Prittwitz, fost ambasador la Washington.

Primăvara în Duminiică

In slujba adevărată

Am avut prilejul să întâlnesc nu de mult doi preoți lucrând la extremă de desoțite, a căror răvnă în administrarea lor sacerdotale întrece cu mult ceea ce așteaptă asprul nostru judecător — lumea — dela slujitorii idealului evanghelic: Unul la lătenii în tîntul Bala, iar altul în părțile Oltului. Pe cel dintâi l-am putut prețui cu prilejul unui cerc pastoral, la care au luat parte cu o neobișnuită însuflețire, nu numai locuitorii satului — oameni chipeși, cuminiți și gospodari — ci toți fruntașii de acolo și din împrejurimi, veniți să ajute pe preotul *Gavril Niculiță* în munca lui de îndreptare și de sporire a vredniciei țărănești.

Ceea ce dă o înfățișare deosebită împrejurării este strînsa legătură dintre fruntași și preot și grija fiecăruia de a contribui cu cât mai multă muncă pentru a mări prestigiul bisericii. Medici, învățători, funcționari, reprezentanți ai autorităților publice, etc., toți se îmbulzesc cu răvnă la treabă. Un cor alcătuit din învățătorii și învățătoarele satului și putându-se întrece cu orice înghetare similară din București, dă răspunsurile la biserica. O sală mare de întruniri adună în fiecare Duminiică mii de sâteni pentru a primi dela acești fruntași sfatul cel bun. Fiecare s-a gata să slujească bisericii, să-l aplece prestigiul și să-l împiedice întruiriile vătămătoare. Producții muzicale, piese de teatru, necitiri organizate de o distinsă învățătoare, soția medicului local, dau sâtenilor cele mai bune îndelungări în zi de sîmbătătoare.

Toată această harnică lucrare stăruie, precum am spus, în jurul preotului, care, străin de orice vătălbă politică, a izbândit să înmănușeze pe toți la lucrul cel bun. Trebuie să adăugăm că enoria nu este tulburată de nici un sectant. Cîne ar îndrăzni să tulbure, cu discuții neofolosite și cu tălmăcirii indecvente, armonia pe care a creat-o acest slujitor al păcii?

Pe celălalt — pr. Ioan Silonescu dela Păroși în jud. Olt — l-am găsit în mijlocul unei numeroase familii, îngrijit de albine, de școala de pomi pe care i-a răspândit în toată regiunea și de mica sa farmacie parohială în care slujește chiar satele vecine. Întreaga lui gospodărie plină de belug este pentru sâteni un model de rînduială și de muncă spornică. Sfaturile lui sunt pentru ei porunci ale Evangheliei, atât de mare prestigiul de care se bucură între sâteni. Într-o zi le-a vorbit despre „Păstori și nălmîci”. A fost deajuns această asemănare pentru ca să auzăne cu toții în foc cărțile pe care sectanții dintr'un sat vecin le strecurase pe furis. Lucrul este firesc: Cum s'au umblat ei cu întrebări care ar umbri dragostea lor neprihănită pentru „Păstorul cel bun”?

Socot pe acești doi oameni în slujba cea adevărată. Preotul dela Liteni și cel dela Păroși muncesc fără să facă șpagă în jurul lor. La uneltirile sectante ei n'au răspuns imitându-le metoda și nu s'au luat la harță pentru a lămuri texte lămurite de mult, ci cu pilda unei vieți curate, harnice, modeste, care vorbește prin ea însăși, au vădit ipocrizia protivnicilor și au pus horta destrămării. Viața lor de toate zilele și munca fără preget au fost îndemnul biruitor. Lumea cumințe a înțeles prețul acestor virtuți și a sărit

în ajutor. Astfel a răsărit alături de ei, munca celorlalți fruntași dela sate, bucurându-se să-și întâlnească pe cale cu tovarășul așteptat. Lângă preot a venit învățătorul, primarul, medicul, magistratul, etc. Și mulțimea muncitorilor cu răvnă idealurilor superioare a sporit astfel mereu până s'a transformat în falangă, iar satul și împrejurimile se pot tolosi acum de întreaga vrednicie sporită prin înțovășire a elementelor, care au îndatorirea să lucreze pentru propășirea binelui obștesc la sate.

Am semnalat aceste lucruri

Pr. C. DRON

Trăsura

— Dom'le, isbucni locotenentul, eu n'am ordonanță, am bou.

— Adică cum, puile? zise nenea Grigoraș-colonelul.

— Să vezi, nene Grigoraș (înferiorii îl ziceau pe nume, fiind foarte blând), îl trimet azi de dimineață la piață să-mi cumpere racă. Știi căt mă înnebunesc eu după racă. El bine, individul, după ce umbliă toată dimineața, se întoarce și-l aduce nevastă-mi trei tirbușoane, noi-nouțe.

— Ce e cu astea, mă?

— Este racă.

— Cine ți-a spus să lei tirbușoane, mă? Ți-a spus să lei racă.

— Păi ăstea nu le racă?

— Nu sunt mă, sunt tirbușoane.

— Io știam că și la astea le zice racă.

Ce să-ți mai spun, nene Grigoraș; l-a trimis nevasta cu tirbușoanele la negustor și s'au n'au mai vrut să-l dea banii înapoi, așa că acum avem patru.

— Asta nu e nimic, puile, pe lângă ce mi-a făcut mie unu d'asta.

Eram tot ca tine, june locotenent.

Pe vremea ala cea mai mare expoziție de oameni se făcea la curte.

Toate femeile bine, toaletele la modă, bărbaiți politici, în fine tot ce avea mai de lux Bucureștii, acolo se întâlneau.

Ei, parcă mă văd, eram înalt și frumuseț de zăpăcime câte-va duzini de cucoane. Imi făcusem o pereche de cisme de lac cu cari speram să dau gata pe una, Sofia — n'o știu tu — căreia îi făceam curte de câteva

nu pentru cei în drept pe care fără îndoială îi va supăra această dare în vileag, ci pentru a arăta altora care este în împrejurările de azi slujba cea adevărată a unui preot de sat. Înainte de toate și de orice: o viață curată, harnică și împăcuitoare. Fida vie este mai puternică decât orice îndemnul teoretic. Ea singură poate pune zăgăz și poate înlătura cele două primejdii care amenință din ce în ce mai puternic satele: demagogia politică și demagogia religioasă.

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Pr. C. DRON

Primăvară nouă

De eri vesti un flutur, ogrăzile-argintate...

Și Primăvara lat-o din nou pe bulevard!

Auzi, iubito, clipa cum plou pe gard

Și'n lucile ramuri cum inima îl bate?

E clocotul din straturi ce'n muguri se despică,
E puil de găină ce-și cântă puful cald,
Sunt anii tăi, din cuibul cu margini de smarald
Ce-ți gânguresc în soare vedenia ta mică.

Sunt toate pentru tine și basm și colț și zale
Și drumurile trase în ușa ta de-azuri!
Eu calc prin luminisuri pe morți și pe frânturi
În timp ce viu părăul e'n degetele tale.

Dar azi, e vremea caldă și soarele 'nghlontează
O coapsă cum sfleștic desface-o violetă...
Afară se amuză o rîncedă flăcănetă.
Tu n'o auzi... Stafla cu mine cochetează.

Ți-ai pus o rochie vie s'o fluturi prin vitrine,
La noapte vei rămâne în cămășuța lumii...
...În fundul meu de ape s'au înecat nebunii,
De mult, uități de vakuri și neștiuți de tine.

GEORGE GREGORIAN

PAVEL...

Desprins din slovele săpate în pergament de dănsul și de alții în se prezintă ca un geniu spiritual și cel mai mare revoluționar religios al timpului.

Ramuri ebraice din viața ultimului răstănit al patriarhului Jacob, se naste în condiții modeste, ca toți oamenii mari, de departe de pământul făgăduinței, într'un oraș pe care-l străjuesc munții și-l scaldă Mediterana. În Tarsul Ciliciei scaldat în soare și populat de zel.

Cunoștea bine limba lui Platon și Socrate înainte de a veni la Ierusalim și începuse să-l mijlescă o țară în care se trăiește ca se pregătesc pentru rabinat. Auzise el de un oarecare Hristos, care strică legea, dar nu prea dă atenție la ce aude din gura lumii și-și ia înima și se asvârle în vobura învățăturii rabinice.

Cunosând bine toată filozofia înțelepților din Elada avea să fie elev bun. Gamaliel, cel mai mare învățat al timpului, îl zămbește de departe și-l la în brațe. Când însă de timp să se pregătesc pentru rabinat, Auzise el de un oarecare Hristos, care strică legea, dar nu prea dă atenție la ce aude din gura lumii și-și ia înima și se asvârle în vobura învățăturii rabinice.

Cunosând bine toată filozofia înțelepților din Elada avea să fie elev bun. Gamaliel, cel mai mare învățat al timpului, îl zămbește de departe și-l la în brațe. Când însă de timp să se pregătesc pentru rabinat, Auzise el de un oarecare Hristos, care strică legea, dar nu prea dă atenție la ce aude din gura lumii și-și ia înima și se asvârle în vobura învățăturii rabinice.

Până a nu cunoaște pe Isus era un aventurier în luptă cu absurdul, îndrăgostit până la nebunie de pustul tragic al legii. Ochiul lui erau când aple înșite, când niște bombe incendiate. Gesturile îl erau hieratice mergând spre dematerializare dar precise și hotărâte. Într'un astfel de om lumea lădăscă veșea o personalitate excepțională, un om nou, un caracter dărz și bine pregătit în luptă cu smintitii cea de creștin.

Dumnezeu, însă îl vede de departe și i se arată în pustiu și-l strigă în tunete și fulgere și nu-l lasă să meargă la Damasc să prigonască pe creștini: „Pavele, Pavele, de ce mă prigonesti?” Pavel trântit cu fața în nisipul Siriei, orbit și zăpăcit de mister răspunde: „Cine ești, Doamne?” Și i-a răspuns: „Eu sunt Isus pe care tu îl prigonesti!” și să stii, Pavele, căci cu greu vei lupta pentru absolutului. Tu ai cultură și toată știința, dar nu ai sufletul îmbătat în dragoste și fluxul adevărului revelei. Tu vrei să lupți contra mea? Greu... E sterili activitatea ta.”

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

Și a plâns Pavel cu lacrimi de mărgăritare, la lumina soarelui în azurul și căldura desertului și înima lui era friptă de remușcări groznice, căci era de față când Ștefan primi botezul sângelui, văduseră căruia asmutise chiar poporul. De aici încôz gîndirea lui adâncă și curajul său excepțional.

mai sunt puse în slujba Galileanului, a Crucificatului. Și trimis de vechii crainici, „apostolii învierii”, el pleacă cu Fiul la neamuri și își ia răstănit în Sion cu Tefai. În Ierusalim, în Elada, la Roma și de acolo în Hispania. Peste tot cuvântul lui Isus este turnat în inimile neamurilor și se produce un clocot purificator în tot bazinul Mediteranei.

Zelățiile de pe Acropole și Capitolul se bocoș în caplăți în agoră și în forum. Dar degeaba. Vântul le fulgeră mîndruie luptă spre cele patru vînturi. Domnul tună și fulgeră prin mînele, gura și ochii lui Pavel și trăsese tot ce este putred. Zădarnic idoli atîta glorie împotriva celor alesi, zădarnic se varsă sânge către credința în Nazarinean creștin continuu și se clementează de pana lui Pavel, care, când sfătuesc, când ceartă, când amenință.

Sufletul lui e un focar

O faptă urâtă!

Șoseaua București - Craiova este una din cele mai frumoase din țară, mai ales mulțumită bogatei plantații de arbori care o mărginesc de amândouă părțile.

Pentru ochii trecătorilor care înțeleg binefăcătoarele naturii, întrebuințate inteligent de oameni cari s'au administrat bine o țară, această șosea este o plăcere de priveliști, apoi în timp de vară, oamenii găsesc sub frunzele bogate ale copacilor, răcoarea împotriva arșei soarelui.

Dar iată că nu știm cine, de unde și pentru cari interese personale, șoseaua București - Craiova, începând de la Găești, a pornit să fie devastată. Se tăie

copacii și se duc unde, nu știm încă. Persoana care ne scrie din Găești faptul acesta, scrie cu accente indignate și ne solicită să întrebăm: de ce această devastare în folosul cui?

Dacă s'ar tăia numai copacii uscăți — cari ar trebui numai decăți înlocuiți — nu ar fi nimic de bănuț, dar se tăie cu ghilotina copaci sănătoși, plini de viață și de verdețură.

Întrebăm, prin urmare: de ce această stricăciune și de ce frumoesa șosea dela București la Craiova este osândită la devastare?

Așteptăm răspunsul, dar așteptăm, mai ales, încetarea devastărilor.

Când vor fi plătite restanțele?

Din țară primim plângeri dureroase: mulți funcționari, mici suplinitori rămași acum pe din afară, nu au primit dreptul lor pe câte 4 și 5 luni. Oamenii — unii din ei — au ajuns acum la desăzădă. Și nu este numai o vorbă de o bișniță, când spun că sunt zile când nu au nici bucată de pâine.

Oamenii cari se plimbă prin palatele-oteluri ale străinătății, luni de zile în sir, fiindcă statul le poartă de grijă, nu vor să steie despre această mizerie, dar în țară colcăie suferințele.

De ce s'a sinucis șeful gării Sebeș-Alba

— El a făcut fraude de peste 400.000 lei —

Alba Iulia, 3 August

Am arătat împrejurările în care s'a sinucis șeful gării Sebeș-Alba, Negruzzi Dicran.

El a funcționat la această gară din anul 1921, dovădu-se un om al datoriei, căci la toate inspecțiile a fost în regulă. Așa se explică și faptul că anul trecut a fost dat exemplul tuturor șefilor de gară în „Foala Oficială c. f. r.”, din partea Inspectorului de control Sîntescu, la stăruința inginerului Bălășanu din Brașov, o rudă a sa.

Cu toate acestea fraudele descoperite recent, de d. Șt. Ceapăruș, ratează încă de prin anul 1926. Ele se ridică la 400.000 lei.

CUM OPERA NEGRUZZI

Negruzzi Dicran profitând de împrejurările ca la inspecțiile de mișcare Arad și Brașov erau controlori financiari minicari negruzzi, a sursat luna de luna și an de an, importante sume de bani dela casa de măruri. Ca să nu fie descoperit, situația o încheia cu câte o lună, o lună jumătate mai târziu. În cazul când i se făceau inspecții inopinate, lipsurile le acoperea cu încasările realizate în acest timp.

Totul a mers bine până în ziua de 24 Iulie, când a sosit pe neașteptate controlorul Ceapăruș Ștefan. Acesta, făcând verificarea amănunțită a cassei de măruri, a constatat întârzierea cu care se treceau în registre încasările efectuate și, de aci, o primă lipsă de 350 mil lei. Pentru a nu rămâne responsabil de fraudă descoperită, i-a dat un termen de gra-

ție șefului stației, înăuntrul căreia s'a completat suma, apoi s'a prezentat directorului general c. f. r. și i-a raportat cazul, cerându-l totodată în cuvințarea de a mai face o verificare la gara Sebeș, ceea ce i s'a permis.

A doua verificare a și făcut-o în ziua de 1 August când a constatat aceleași întârzieri în conducerea registrelor de contabilitate, plus o lipsă de încă 500.000 lei, în total 400.000 lei. Binevoitor și de astă dată, a cerut incorectului subaltern să completeze suma până seara când se înalopăia la București, apoi s'a dus la masă.

Negruzzi i-a strigat din urmă, tare și cu ironie: „Poftă bună”, a intrat în locuință, a scris o scrisoare soției și una controlorului, apoi s'a sinucis cu două gloanțe de revolver.

CE CONȚIN SCRISORILE

În ambele scrisori, Negruzzi caută a-și arăta nevinovăția, afirmând că suma lipsă a împunmuntat-o fostului director Regional O. Pop din Arad. Încercându-se verificarea acestor afirmațiuni din partea organelor anchetatoare, s'a constatat că acest inspector a decedat.

Inspectorul de mișcare Preda din Brașov, în urma acestor fraude, văzând superficialitatea funcționarilor de control de până acum, în majoritate zdrobi-toare, unguri, a cerut direcției generale c. f. r. schimbarea lor cu elemente capabile și de încredere și din punct de vedere național.

Problema locuințelor pentru asigurații Casei centrale

— S'a destinat un fond de 5 milioane lei —

Aeară la ora 6, a fost la Casa centrală a asiguraților sociale, sedința consiliului de administrare, sub președinția d-lui ministru D. R. Ioaniteșcu.

Printre alte probleme care s'au discutat, s'a decis în urma propunerii d-lui ministru, să se bazeze referatul întocmit de d. M. Enescu, director general al Casei Centrale, alocarea unui fond de 5.000.000 lei, pentru construirea prin Casa construcțiilor, a unui număr de locuințe etfime, destinate asiguraților salariați din industrie, comerț și meserii.

Cu această ocaziune, d. ministru D. R. Ioaniteșcu, după ce a arătat stăruință în care se găsește organizarea asigurărilor sociale, pe baza legii pentru unificarea acestor asigurări, a expus un proiect vast de realizări care va aduce desigur o îmbunătățire reală a situației muncitorilor, atât din punct de vedere social, material și al sănătății.

centrale, a cărei sedință s'a fixat la sfârșitul lunii August, va avea să ia importante măsuri în ceea ce privește organizarea descentralizării și a deservărilor autonomii, enunțate prin legea de unificare.

Campania de construcțiuni de locuințe etfime pentru asigurați, va începe în chiar toamna acestui an, și sperăm că sub conducerea Casei centrale, pe lângă care a fost atăsată Casa construcțiilor, să se păsească către realizarea acelor vechi și justificate doleanțe ale păturii muncitorești și funcționarilor publici inferiori, de a-și avea fiecare salariul cârmului său.

Atunci se va vedea cât de mare importanță are instituțiunea Casei centrale a asiguraților.

D. I. Flueraș, multumeste d-lui ministru pentru toată strădania ce pune în slujba binelui muncitorilor și meseriașilor.

Sedința s'a ridicat la ora 21.

Copii!

Cea mai bună revistă și pentru vacanță este tot

„Cei 3 cercetași”

Se găsește la toți vânzătorii de ziare; se pot face și abonamente direct la „Universul”

Strângeți cu îngrijire cele 10 cupoane cari se vor publica în numerele viitoare ale „Celor 3 cercetași” ca să le puteți trimite împreună cu deslegarea jocului spre a participa la tragerea premiului de lei 10.000.

Primul cupon și condițiunile jocului sunt publicate în fascicula No. 44 apărută azi.

O anchetă pariziană

— Necredința în căsnicie. — Care este mai gravă. — Păreri masculine și feminine. — Morala și dreptul —

Ziarul parizian „Le Journal de la femme” a deschis o anchetă cu privire la cauzele cari strângă unele căsnicii și distrug altele, cauze rezumate în necredința uneia sau alteia din părți. S'au primit răspunsuri numeroase, interesante sau nostime, mai mult sau mai puțin, cu ofensive și defensive din ambele tabere.

Ancheta s'a deschis cu două introduceri, una datorită d-nei Jeanne Landre, vice-președintă a Societății oamenilor de il-tetere, autoare a peste treizeci volume literare; cealaltă aparține d-lui Maurice Garçon, unul din avocații francezi, cel mai apreciat, mai ales la Curțile cu jurați, fiul savantului penalist classic.

PAREREA FEMENINĂ

După ce un magistrat municipal reprezentând legea a pus să jure pe fiecare unitate a viitoarei perechi că va cuceri perfecțiunea ingerilor, viața zilnică se însărețiază să demonstreze neprevăderea unii asemenea jurământ. Aceasta nu însemnează că soțul și soția se vor grăbi să se abată dela el.

Dar dacă, în ochii Bisericii, gândul crimă este prin el însuși o crimă, poate că și firea trebuie să asimilăm ispita cu un început de adulter.

Nimic mai ușor, pentru cine se scutește de orice cugetare, de cât să se lege să nu-și varieze de loc sentimentele. Iubești, sau o crezi, acest prezent pare să simplifice viitorul, care își păstrează totuși drepturile lui începând cu acela de a ne furi o altă inimă și de a ne infiltra în noi idei. Afară de asta, ce greutate pot să aibă hotărârile unei fete neștiutoare, față de neprevăzut, față mai ales de un tovarăș care n'a așteptat căsătoria ca să se instruiască? Or, el se înălțeste mai puțin, nu se leagă fidele, întreține în el amintirile sale, el nu renunță la anumite curiozități, și acesta înflăcă cere abdicarea totală a noivelor!

Existența conjugală debutând prea adesea prin o gresală, cum ne vom mira de acest fel de rezultate pe care exemplul, simțul de observație o vor face să se nască? La plecare, bărbatul știe unde ajunge, femeia n're acest avantaj; el se gândește la linștea lui, la o organizare gospodărească, câteodată și la agrementul unei rupturi cu plăcerile, cărora nu le mai dă nicio importanță; ea, în acel moment, se gândește numai la dragoste. Citirile sale, confidențele de prietene, uneori de o experiență egală cu a ei, i-au descoperit o țară fermecată pe care se pregătește să străbăte, îmbătată dinainte de bucuriile ce o așteaptă acolo. Fără îndoială, o fi visul prea frumos, și prea curat. Ea nu este pregătită pentru o realitate pe care tovarășul neglijează s'o idealizeze. Speranța n'are și transformă în deceptie, iluziile sale au și murit.

Vor învia ele prin mirajul păcatului, prin treburile de a găsi într-o aventură pasională dulceața de a iubi, fericirea de a fi a culva, și de așteptată, fără să se teamă de tragere pe sfocă?

Explicația vinovăției feminine este aci, în același timp cu lertarea ei. Necredincios, bărbatul nu se sinchisește de scrupule. Cum se duce la cafenea, se duce la necredință, gata să afirme că aceste două lucruri sunt fără importanță. Femeia n'are norocul să poată face ironii pe socoteala acestei mode. Respectul ce are pentru dragoste nu i-o îngăduie. Și numai asta ar ajunge pentru izbăvirea ei.

Se va admite că eu nu mă ocup, în acest studiu scurt, de suratele mele reputate ca „nebune după corpul lor”. Cuvântul „nebut” este prin el însuși o acuza. Fiziologicește nu suntem înclinată la acea demență sexuală, și n'am nevoie să mă oprim la cazurile excepționale cari revin clinicilor. Normale, suntem ființe în cărî tandrețea domină voluptatea și rămâne inseparabilă de ea, și nu cred să existe laudă mai bună de adresată nouă, tocmai în comparație cu bărbatul, care posedă destulă desinvoltură, ca să nu-și complice distracțiile echivoce.

Cât despre faptul de a ni se imputa, de romanele ușoare și de cântecele fără perdea, pornirea noastră spre minciună, este încă unul din acele argumente masculine cari vor fi încurcat încercările de psihologie. Vă întreb, cine, dintre soți și soție, minte în chipul cel mai ușor și cel mai des?

Adevărul este că, socotindu-se stăpânul norii, bărbatul nu îndură restricțiunile noastre mintale, nici dacă am cultiva ceea ce d. Marcel Prévost numește „grădina secretă” a noastră.

De grădina secretă nu trebuie să fie vorba, cel puțin din partea noastră, chit că alaiul nostru să întrețină o pădure, un parc, o pădure foarte puțin neumbată, unde momentele sale libere li autoriză să caute senzații pe cari le va presupune l-nedite.

Odată această stabilită, și fără să mă tem de o contradicție sinceră, se pot oare despărți vinovățiile în favoarea moralei masculine, așa cum le tolerează obiceiurile? Nu mai suntem în epoca centurilor păstrate la muzeul din Olomý. Se va îndrăzni să se terfească filozofia unui veac mai aproape de al nostru, care făcea să spună pe un domn de Lazun, despărțit de nevasta sa de zece ani, că dacă i s'ar anunța apropiata naștere a d-nei Lazun, s'ar grăbi să-și zică: Sunt încântat că cerul a binecuvântat în sfârșit unirea noastră!

Da, da, știu că printre Cruceați cari, înainte de a pleca pentru Pământul Sfânt, unul

și zăvoaeu nevestele, iar gentilomii mai puțin griluiți de pre-rogrativele lor au fost descriși de acel Boileau-Despreaux al naibei, spre a-și bate joc:

Să vezi în jurul său crescând
din părți. S'au primit răspunsuri numeroase, interesante sau nostime, mai mult sau mai puțin, cu ofensive și defensive din ambele tabere.

Este adevărat că, în ce-l privește, zisul satiric era imunitat contra paternității, ceea ce-l făcea să suradă de progenitura altuia. Fiecare se mângâie după mijloacele sale.

Dar n'am sfârșit dacă am pune în paralel pe moralști, intransigenți sau indulgenți după fantazia timpului lor și necesitatea ce aveau să placă seniorilor și multimedlor. În zilele noastre, ar fi mai cupinse s'adoptăm acea rugăminte, po-vestită de Chamfort, a unui soț către nevasta lui: „Dragă prietenă, ajută-mă să nu fiu ridicol!”

Să transpunem gluma, s'o schimbăm. Acest leac este preferabil represaliilor cari, imbo-gășind pe armurieri, adaugă un element caraghos tristetei ce rezultă din înșelăciunile conjugale.

Laurent Tailhade, spunea cu plăcere: „Dacă este ceva al nostru, este pielea noastră, ce naiba!” Să recunoaștem că ea se găsește sub tutela prin căsătoria, dar nu până acolo să ne lipsească de orice personalitate și să ne pună la desăvârșita discreției a unui asociat care practică sistemul: „Fă ce vreau eu și nu face ce fac eu!”

Odată aceasta spusă, suntem cele două să rădem de fat-moasa banalitate: „S'a comis o crimă? Căutați femeia”. Prin o lege care nu este de cât naturală, crima este cu atât mai puțin specialitatea noastră cu cât instinctul nostru ne atăză să creșăm. Pentru o Brinvilliers, căți Toppmann; pentru o se-cătură de revoluționară căți revoluționari „beți de sânge și de vanitate”; pentru o femeie necredincioasă, căți bărbat cari își alșează amantele?

Necredincioasă prin dragoste, suntem noi mai respingătoare de cât am fi prin toane sau trufie?

Mă adresez femeilor cu scaun la cap, și bărbatilor cari au tras cu buretele peste prejudecățile absurde.

Un asa tribunal m'ar scuti să chestionez pe gelozii bolnavi și pe indivizii cari își inchipue că sunt persecutați.

(În numărul de mâine părea masculină).

—X—

Inmormântarea d-rului Radu Drăgescu

— Eri la 4 d. a. s'a făcut la cimetirul militar Bellu, inhumarea rămășițelor pământești ale doctorului Radu Drăgescu, în prezența unui mare număr de medici, prieteni și foști pacienți al regretatului clinician.

După serviciul religios, oficial de conducere religioasă, inochelele Ștefănescu confesoru garizoanei, a luat cuvântul, în fața groapei, docentul dr. Dimitriu, care a evocat personalitatea intelectuală și morală a defunctului, scoțând în relief excepționalele însușiri și relevând marea pierdere suferită de știința medicală românească prin moartea lui prematură.

—X—

Epidemie de scarlatină în Dâmbovița

Târgoviște, 4 August

Cazurile de scarlatină, în ultimul timp, în comunele din jurul orașului, s'au înmulțit, mai ales în Râzvad, Văcărești și Gura Onciței.

25 bolnavi din aceste comune au fost internati, zilele acestea, în spitalele de contagioși din Târgoviște.

Unul din bolnavi a încetat din viață, așa că epidemia are un caracter grav.

Pentru ca în toamnă, epidemia să nu izbucnească mai violent, serviciul sanitar al orașului, în colaborare cu populația și vaccinarea copiilor cu vaccin anti-scarlatinos, dovedit foarte efica-ce.

Vaccinarea se face gratuit, în fiecare zi, la serviciul sanitar al orașului (Str. Major Brezeșanu) între orele 10 - 12.

—X—

D. prof. Marti și la ministerul sănătății

D. profesor Martini, entomolog, dela universitatea din Hamburg, însoțit de d-nii Mezinescu și Zotta, au vizitat Vinerii dimineață pe d. D. R. Ioaniteșcu, ministrul muncii.

D. prof. Martini a venit în țară, trimis de Liga Națiunilor pentru a studia problema malariei care bătute în regiunile de pe malul Dunării.

D. profesor Martini va sta în țară 2 luni pentru a face studii asupra speciilor de țânțari cari propagă malariala.

Peste 2 săptămâni va sosi în țară și d. prof. Reichenow, al doilea delegat al Ligii Națiunilor și care deține catedra de malarie tropicală la universitatea din Hamburg.

Profesorii Martini și Reichenow însoțiti de d. dr. Deculescu vor vizita stațiunile anti-malarice dela Gurbănești și So-cola și apoi vor pleca în Delta Dunării pentru a face studii.

—X—

Progrese simțitoare în toate stațiunile de vară — Căile Ferate Române asigură vilegiaturistilor călătorii confortabile

UN SERVICIU TELEFONIC PROMPT vă dă posibilitatea să fiți în legătură cu biroul sau cu locuința Dv.

SEZONUL acesta ne oferă ocazii mai bune decât toate celelalte sezoane să ne cunoaștem țara, să ne bucurăm de splendorile naturii, care e atât de generoasă în România. În ciuda crizei, stațiunile de vară s'au luat la întrecere și au făcut numeroase îmbunătățiri, devenind mai frumoase, mai confortabile. Băile Herculane, Sinaia, Călimănești, Vatra Dornei, Sovata, oferă anul acesta confortul și înlesnirile stațiunilor occidentale. Balciul și Eforia se pot compara cu cele mai bune stațiuni maritime Mediteraneene. Ideia nepatriotică că toate stațiunile bune și ieftine se găsesc dincolo de frontierele țării noastre, nu a fost niciodată atât de lipsită de temei ca astăzi. O privire asupra prospectelor diferitelor stațiuni vă va convinge cât de rezonabile sunt prejuriile acum.

UN SERVICIU TELEFONIC BINE ORGANIZAT VĂ STĂ ÎN PERMANENȚĂ LA DISPOZIȚIE, PERMIȚându-VĂ SĂ VĂ INTERESAȚI DE MERUL AFACERILOR ÎN ABSENȚA Dv.

Societatea Anonimă Română de Telefoane a dat o deosebită atențiune problemei comunicațiilor telefonice cu stațiunile balneare și climatice din țară.

Aceste oficii telefonice devenind foarte importante în timpul sezonu-

La munte sau la mare, telefonul vă servește cu aceeași promptitudine.

lui, societatea a trimis pe cei mai desăvârșiți operatori pe care îi posedă pentru satisfacerea necesităților publicului, îngrijindu-se să instaleze din timp circuite noi și să renoveze multe din cele vechi. Puteți fi la sute de kilometri depărtare de orașul în care locuiți și totuși, grație telefonului, veți putea fi informat rapid asupra desfășurării evenimentelor, veți putea da instrucțiuni, veți putea negocia, veți avea posibilitatea să conduceți biroul Dv.

OFICIUL TELEFONIC DĂ INFORMAȚII ASUPRA VREMII

Vreți să știți cum e vremea la Sinaia, la Balcea sau Vatra Dornei? Nimic mai simplu. Chemăți ofiul telefonic din localitatea respectivă și telefonista vă va da imediat informațiunea dorită. Taxa este aceea a unei convorbiri telefonice simple.

SOCIETATEA ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE

Un șofer beat trece cu mașina peste un gardian public

Plocești, 4 August

Astăseară, la ora 11.30, șoferul Ghiță I. Constantin, din Plocești, str. Sf. Apostoli 25, fiind beat, a trecut în mai multe rânduri cu mașina nr. 212, proprietatea d-lui Nicolae Bădicu din str. I. C. Brătianu 39, cu o viteză mare prin piața Unirii.

Sergentul din post, Daescu I-larie, l-a oprit somându-l să meargă la poliție. Șoferul însă a refuzat.

În timp ce el parlamentau, sergentul stătea în fața mașinei.

Pe neașteptate, șoferul a pornit mașina dându-i viteză.

Sergentul a fost prins sub roată și târât pe o distanță de 50—60 m.

D-nii judecător Constantin Cercel, avocat Jenică Gheorghiu Rămniceanu, dr. Cristescu și George Drosescu, director de bancă, trecând spre casă, au văzut barbaria șoferului. Au alergat după el și sâring pe scara mașinii, l-au forțat să oprească.

Între timp, s'au strâns mai mulți trecători, cari au scos pe neașteptate de sub roate. Multimea revoltată a dat șoferului o lecție bine meritată.

Apoi l-au dus la cheștură, unde comisarul Stancu Sebastian l-a dresat actele de dare în judecată.

Sergentul, având mai multe răni pe corp și leziuni interne, a fost transportat la spitalul „Schuller”.

Starea lui este gravă.

Arterioscleroza și noul ei tratament cu Sklerolsyrup Prof. Dr. Mladejowsky

Sclerozarea Aortei

O formă răspândită a arteriosclerozei, boala omului trecut de 40 ani, este sclerozarea Aortei.

Efectul imediat al acestei sclerozări, este proasta funcționare a valvulelor, cari ajung cu timpul să nu se mai închidă de loc. De aci o proastă repartizare a sângelui în artere, urcarea simptomele menționate mai sus trebuie să dispară. Sklerolsyrup poate fi luat de orice ființă din corpul nostru.

După cura de cinci săptămâni, toate simptomele menționate mai sus trebuie să dispară. Sklerolsyrup poate fi luat de orice ființă din corpul nostru.

—X—

Flori! Flori! „Farauto”

Câmpineanu 28
Telefon Palatul Regal
București
Expoziție permanentă!
Presentare ireproșabilă!
Rapiditate!
Se transmit flori în orice oraș din lume.
Serviciul Flourop și F. T. D. America

Se transmite flori în orice oraș din lume.

Serviciul Flourop și F. T. D. America

Prinderea spărgătorilor de biserici din Plocești

Plocești, 4 August

De câțiva timp, spargerile la bisericile din localitate se succedau la scurte intervale. Toate sforțările poliției de a da de urma spărgătorilor rămăneau infructuoase, intrucât hoții se mulțumeau să fure banii din cutiile ce se așează ziua în fața bisericilor iar noaptea se încuie în stântul altar și în cari trecătorii depun obolul lor pentru săracii din enorie, numite „cutii de milă”.

În ultimul timp, a fost spartă ușa dela cancelaria catedralei „Sf. Ioan”, care corespunde în sf. altar, de unde au furat banii din cutia de milă; apoi au încercat să spargă o ladă masivă în care se încuie odoarele sfinte, însă n'au reușit.

Văzând îndrăzneala hoților, d. Virgil Ionescu, șeful biroului judiciar de la cheștură și comisarul I. Ionescu, au început mi-nuțioase investigații și au reușit în câteva zile, să identifice și să prindă pe hoți.

Ei sunt: Avram Volnea, din Vineta de Jos, jud. Alba; Sabo Alexe, din Brebu, jud. Sălaj; Leonida Vasile și Dubazu, din Plocești și Vasile Durbală, din Buzenari, Prahova.

Cei trei dinții au fost prinși la o casă de toleranță, cunoscută gazdă de hoți, din str. Tudor Vladimirescu. Al patrulea a reușit să dispară.

Arestăți fiind interogați, au dat amănunte complete asupra modului cum operau. Ei au comis spargeri la bisericile: catedrala Sf. Ioan, de unde au furat 1600 lei; Sf. Ecaterina, 750 lei; Sf. Gheorghe vechi, 700 lei; Sf. Voevozi, 850 lei; Malca Precista, 800 lei și Sf. Atanase, 600 lei.

Au mai spart la următori, cărora le-au furat îmbrăcăminte, lenjerie și diferite obiecte de valoare: d-nii Ștefan Săndulescu, str. Stănică Marin; inginer Al. Popescu, str. Mihai Bravu 6; Const. Dumitrescu, str. Ion Bob 4; Virgil Teodorescu, str. Buna Vestire 12 și la d-na Sultana Volănescu, din str. Mihai Bravu 31.

Cei prinși au fost înalțati parchetului, iar dispărutul pus în urmărire.

—X—

N'au primit lefurile de un an

Pe la fel

IN FIE CARE ZI

CARUL CU BOI

Acum când turizmul preia-
vește mijloacele călătoriei mo-
derne dela automobil la aéro-
plan—poate că vor mai fi mulți
care să aibă dorul poetic al
drumului de țară într-un car
cu boi. În sdruncinătura aspră
pe care numai un braț de fân
o îndulcește, să mergi încet, în
scârțit de osii prin pulberea
albă, oprind la pufuri cu gât
înalt de bară, căutând umbră
sub brațele unui stejar. Nebu-
nia vitezei trece în vârtje
fără să mai vadă nimic în gra-
ba ce asvârlie înăpoi imaginile,
tu însă fără zăbăvă să poți co-
bori într-o vâlcea să privești o
floare, să ascuți o pasăre sau
un om. Drumul să fie trântit
pentru el, nu pentru zorul a-
jungerii. Al înțelegi atunci și
arși și vântul, și nopțile de
acum cu luna plină, și focu-
rile drumetilor ce poposesc pe
câmpuri. Atunci ai asculta cum
zoria se despoartă din vârtje
cântecul rândunicilor, și cum
zua se sfârșește din urmă în
floarea soarelui aplecată spre
asfințit.

Nu mi mai știm să călăto-
rim cu întârziere la izvoare co-
tropit de țară, lângă biseri-
cuța cu zugrăveala coifată, la
banul cu cripi de șindrilă pen-
tru lăstuni.

O să descoperim din nou,
vreo dată, carul cu doi lega-
nați, domoli, și cuminți—su-
nând ca din trecut țara, așa
cum pe câmpiile de terbură tre-
ceau odinioară străbunii noștri
păstori, lupători și regi? O să
mai înțelegem acele zile mari
ce se scurgeau încet în vreme
ce pe ceruri alerga numai roa-
ta soarelui de aur? Sau am în-
țeles că avem îndrăzneala
unei înțelegeri care și mai
păstrăm dorul, mai ales în
nopțile verii, când între toate
cremențele drumului din stele,
mai trece în vârtje carul
mare...

Adrian Maniu

Salvatorii

Șase vase de pescuit engleze
au fost răsplătite cu o sumă
importantă de bani pentru sal-
varea din ghețurile oceanului
Arctic a vaporului „Stalin” dela
Archangel, care avea pe
bord 162 de persoane.

Pierdut în mijlocul ghețarilor
plutitori, vasul rusesc era
amenințat să piară fără deo-
menie și destoinicia flotei
engleze de pescuit.

A eroplan fără aripi

La aerodromul din Hauworth
se supune ultimelor verificări
un eroplan, care constituie o a-
devărată minune și care va fi
introdus în comerț peste puțin
timp cu prețul de 140.000 de lei.
Acest nou model de avion n-are
aripi și este atât de mic încât
incapă într-un garaj de automo-
bil; superioarea sa consistă
într-o altă și în posibilitatea ce
are de a aterisa și a se înălța
de pe terasă unei clădiri mo-
derne.

El este cel mai eficient, cel mai
mic și cel mai economic avio-
nău construit până astăzi; date
fînd aceste însușiri aparatul va
ocupa în circulația aeriană locul
pe care automobilele ușoare și
motocicletele îl au pe pământ.

Printre indisputabilele calități
ale noului eroplan trebuie să
menționăm ușurința cu care se
ridică de pe teren după 5 sau
6 metri de rulaj și posibilitatea
de a plana un timp indefinit
deasupra aceluiași loc. Avionul
poate coborî vertical la pământ
de la o mică înălțime, fără să
mai alege mult pe terenul de
aterizare până în momentul o-
pririi.

Viteza lui maximă ajunge la
150 km. pe oră; motorul e de 40
de cai și tot atât de ușor de
manut ca și motorul unei mo-
tociclete.

Roțile de aterisare nu sunt
mai mari ca o farfurie de masă.
Avionul este construit în între-
gime din lemn.

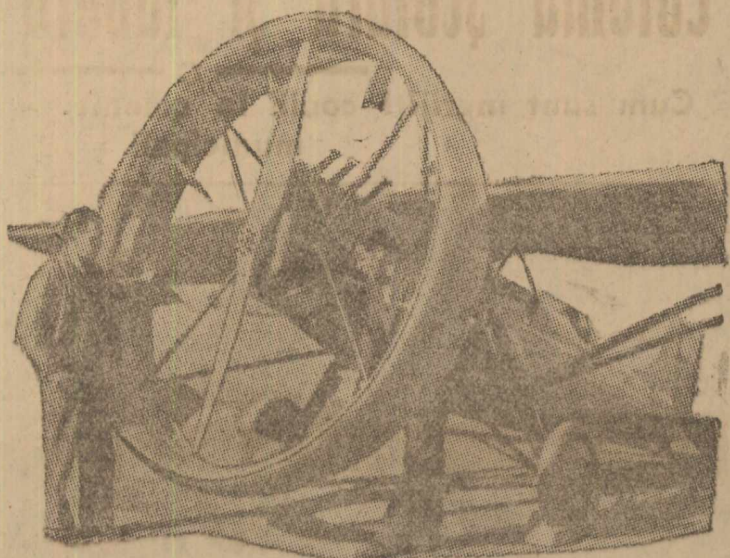
Actualmente aeroplanul nu
poate duce decât o singură per-
soană, dar se naște ideea că în
curând, cu ajutorul aceluiași
principii de construcție, se va
găsi și un model pentru două
persoane.

PITORESC

Intr'un sat din Germania

NOUȚATE AVIATICĂ

Doi inventatori americani
pretind că un inel metallic
fixat în jurul elicei, ca acela
din figura noastră, mărește lu-

teala avionului și ușurează ate-
risarea.

Practica va arăta dacă au
dreptate.

DE AZI PE MÂINE

CONTRAST

Mitică Ionescu și Ionică Du-
mitrescu erau cei mai buni
prieteni atât în liceu cât și
mai târziu, în facultate.

Poate că prietenia lor, avea
la bază caracterelor lor, diame-
tral opuse. Extremitățile se
ating.

Ionel, zis și Onel, era idea-
list, visător poet. Îi plăcea
viața liniștită, adora femeia, se
închina la ea, și zicea că nu
trebuie atinsă nici o floare.

Mitică, zis și Miticone, era
un bărbat cu adevărat frumos.
Caracter închis, luând viața
asa cum este, profitând de mo-
mentul pesimist din fire, foarte
adesea bara efanul amicului
său. Femeia pentru el nu exis-
ta fiindcă (era părerea lui Mi-
tione) nu este bună la nimic.

Familia Ionescu având ceva
avere, a decis să-l trimeată pe
Mitică să-și continue studiile
în străinătate.

Au trecut ani.
Miticone a rămas în străină-
tate. Ionel s'a înșurat.

Acum câteva zile hazardul a
făcut ca cei doi amici să se în-
tâlnesc la Capșa.

Abla s'au recunoscut. S'au
așezat la o masă și au început
să-și dăpene amintirile. Apoi
au trecut la viața actuală.

Miticone, rămas burlac și
fără bani, învidia puțin pe
Ionel, care are de toate.

Acesta la rândul său invi-
diază pe Miticone care n'are
neavătă.

JOCURILE NOASTRE

— DESLEGĂTORII JOCULUI FESTIV —

— URMARE —

1464) Manole I. Marin (Fierbinți
de sus-Ilovo). 1465) Manolescu Teo-
dora (Loco). 1466) Melianu Corne-
liu și Vasilescu A. C., student Zăr-
nești-Brasov. 1467) Marin St. Ni-
colae (Loco). 1468) Marinescu Au-
rel (Ploesti). 1469) Matei Lucia
(Loco). 1470) Manca Vladimir
(Brasov). 1471) Marinescu D. Mi-
hall (Radovanu-Ilovo). 1472) Mo-
ronescu Ioan (Loco). 1473) Mari-
novici V. Ioan (Galați). 1474) Ma-
zilu Maria (Dochia-Neamț). 1475)
Munteanu Maria, inv. (Dolhasca-
Bala). 1476) Mitroiu M. Ionel
(Chirnoși-Ilovo). 1477) Mihăilescu
Tatiana (Loco). 1478) Morărescu
Gh. Elena (Loco). 1479) Mihăilescu
cu Ion (T-Măgurele). 1480) Ma-
tescu Ioan (Loco). 1481) Mateescu
A. Elisabeta (Loco). 1482) Mares
Tănase (Buzău). 1483) Măicu Elen-
ta studentă (Loco). 1484) Morar
Valeria (Loco). 1485) Măicu Geo-
rghe, stud. (Loco). 1486) Mău D.
Dumitru, inv. (Poiescu-Pătrău-Ilo-
vo). 1487) Mogos Eug. și Petricor
(Loco). 1488) Măcărescu N. Gh.
(Loco). 1489) Măcărescu N. Gh.
(Loco). 1490) Măcărescu N. Gh.
(Loco). 1491) Măcărescu N. Gh.
(Loco). 1492) Măcărescu N. Gh.
(Loco). 1493) Măcărescu N. Gh.
(Loco). 1494) Măcărescu N. Gh.
(Loco). 1495) Măcărescu N. Gh.
(Loco). 1496) Măcărescu N. Gh.
(Loco). 1497) Măcărescu N. Gh.
(Loco). 1498) Măcărescu N. Gh.
(Loco). 1499) Măcărescu N. Gh.
(Loco). 1500) Măcărescu N. Gh.
(Loco). 1501) Măcărescu N. Gh.
(Loco). 1502) Măcărescu N. Gh.
(Loco).

stud. (Arbanasi-Boceni-Buzău).
1503) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1504) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1505) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1506) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1507) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1508) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1509) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1510) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1511) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1512) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1513) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1514) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1515) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1516) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1517) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1518) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1519) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1520) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1521) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1522) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1523) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1524) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1525) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1526) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1527) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1528) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1529) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1530) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1531) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1532) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1533) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1534) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1535) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1536) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1537) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1538) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1539) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1540) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1541) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1542) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1543) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1544) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1545) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1546) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1547) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1548) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1549) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1550) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1551) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1552) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1553) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1554) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1555) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1556) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1557) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1558) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1559) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1560) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1561) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1562) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1563) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1564) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1565) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1566) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1567) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1568) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1569) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1570) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1571) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1572) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1573) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1574) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1575) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1576) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1577) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1578) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1579) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1580) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1581) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1582) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1583) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1584) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1585) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1586) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1587) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1588) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1589) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1590) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1591) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1592) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1593) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1594) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1595) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1596) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1597) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1598) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1599) Măcărescu N. Gh. (Loco).
1600) Măcărescu N. Gh. (Loco).

Pericolul laptelui ne- fieri

La Londra s'a ținut al trei-
lea congres internațional de
puericultură. În cursul sedin-
țelor a fost dezbătută pe larg
problema pericolului ce-l prezintă
pentru copii laptele ne-
fier.

Profesorul Pettersson dela
Stockholm a demonstrat că
bacteriile tuberculoze se trans-
mite, nu numai dela vacile
bolnave dar și prin persoanele
tuberculoase care vin în con-
tact cu acest aliment, atunci
când el este distribuit copiilor
fără a fi fost sterilizat în prea-
labil.

Profesorul Italian Allaria, de
la Torino, a fost de părere că
în situația actuală a industriei
laptelui purificarea prin steri-
lizare este necesară în mai
multe țări din Europa. După
savantul italian, proprietățile
tonice ale laptelui crud au fost
mult exagerate; în orice caz
trebuie renunțat la ele, pen-
tru a ne putea feri de perico-
lul cu mult mai grav al infec-
tării. Fără intervenția și con-
trolul guvernelor obținerea
unui produs de o desăvârșită
curățenie nu va fi posibilă.

Prin comunicarea doctorului
Hamill din Londra s'a putut
afirma că 2000 de copii mor în
fiecare an în regatul britanic
de infecție tuberculoasă pri-
cinită de lapte. S'a constatat
că din când în când, chiar la-
ptele declarat pur la analiza
conține de fapt bacterii dău-
nătoare.

Reprezentantul Angliei a pro-
pus ca soluție ideală pasteuri-
zarea controlată a acestui ali-
ment. Ca și colegul său italian,
doctorul Hamill e de părere că
laptele crud nu conține ele-
mente atât de tonice pe cât se
crede.

O mamă își regă- sește fiul

Acum 20 de ani, doi soți se
despărțiră prin divorț. Iosif,
copilul lor, fu trimis în Cana-
da într-o instituție de copii gă-
siți.

Iosif este acum major; în tot
cursul acestor ani el n'a auzit
vorbă de mama sa. Reintors
în Anglia, soarta i-a fost crudă.
Fără adăpost și infometat, el
sfârși prin a măturii o cri-
mă imaginară, pe care n'o co-
misesse, în trista speranță de
a-și găsi în sfârșit un rost în
viața de puscărie. Faptul acea-
sta ajuns până la urechile ma-
mei. Ea alergă la poliție, de-
clarând că dispune de avere și
că oferă fiului său locuință și
situație. Zis și făcut.

Și dramele se sfârșesc uneori
cubine.

Se dărmă cartierul săracilor din Londra

Municipalitatea Londrei a
hotărât dărâmarea cartierelor
săracilor așa numite „Slums”
unde locuiau nu numai șomeri,
dar și toată drojdia populației
londoneze.

E vorba să se facă de acum
înainte curățenie și igienă. În
acest scop se vor cheltui 35 mi-
lioane lire pentru clădiri noi,
putând adăposti o populație de
250.000 locuitori.

Fotografia face pro- grese

Doctorul François Heuro-
teau, directorul serviciului de
fizică astronomică al observa-
torului canadian din Ottawa,
a pus la punct un aparat foto-
grafic care permite de a pune
extraordinar. Doctorul Heuro-
teau este încredințat că găsește
inventiv la perfecționarea
definitivă a tehnicii și se va
realiza în curând; de aseme-
nea puterea telescoapelor va fi
mărită de un milion de ori.

Perspectivile pe care savan-
tul director crede a le fi de-
chis cu aparatul său, par să
fie infinite.

Note medicale

HERPESUL ȘI PARALIZIA GE-
NERALĂ

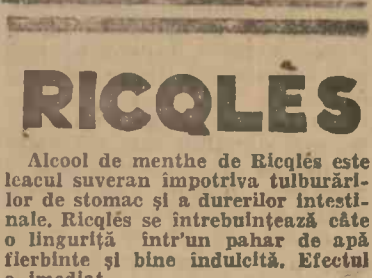
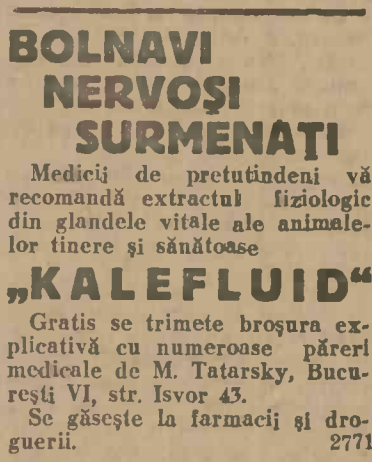
Naegeli a făcut cercetări să
se convingă dacă virusul her-
petic (s'a scris în aceste note
despre herpetism) nu joacă rol
în piroterapia paraliziei ge-
nerale.

Virusul herpetic este neuro-
trop și pare că are o acțiune
bactericidă, deci poate avea ac-
țiune și asupra spirochetelor si-
filului. În adevăr erupția her-
petică are acțiune asupra mer-
sului unor infecții, fapt con-
firmat de vecinii clinicieni și
de cercetările moderne.

În mod general, paralizii
generale, cari fac herpes în tin-
tul piroterapiei, au reacționat
bine, chiar Wassermann din li-
chidul cefalo radichian devine
negativ la o săptămână după
tratament; — bune rezultate
sunt foarte rari la paralizii
generale, cari n'au făcut herpes.
Naegeli a studiat frecvența
sifilisului cerebro spinal de o
parte și herpesul de altă parte
la ambele sexe. Tabelul și pa-
ralizia generală sunt mai fre-
cvente la bărbat decât la femeie
— la 100 femei sifilitice, 26 au
wassermann pozitiv în lichidul
cefalo rachidian; la 100 bărbați
sifilitici, 50 au lichid cefalo ra-
chidian cu wassermann pozitiv.

Herpesul și în special herpe-
sul menstrual este frecvent la
femei; prezența mare a herpe-
sului la femeie explică în oare-
care măsură imunitatea ei re-
lativă pentru sifilisul cerebro
spinal.

Dr. P.

Prețul abonamentului la
ziarul UNIVERSUL este:
Lei 750 pe un an
„ 380 pe 6 luni
„ 200 pe 3 luni
„ 80 pe 1 lună
Abonamente se fac
la 1 și 16 ale fiecărei luni

Gratis

O STICLUȚĂ PARFUM COTY

In scop de lansare a noului parfum

„La Fougere au Crêpuscule” /CREATION 1933/

Casa COTY va adăga (pentru scurt timp)
în fiecare cutie de pudră — o sticlă
originală din acest parfum, vânzându-se și
mai departe cu prețul de 110 lei.

De asemenea s'a pus în vânzare și minunata

APA DE COLONIE „Cordon Rouge” CU PREȚURILE DELA 75 LEI ÎN SUS

Sciatica-Lumbago
In cursul lunii AUGUST
Tratează și Vindecă
DOCTORUL
GRIGORIU DUMITRU
la CURTEA DE ARGEȘ
— REFERINȚE TELEFONICE —
744

CONTRA
BĂTĂTURILOR
PEDOL

CURĂ DE VARĂ
COPILOR
PLĂPÂNZI
RACHITICI ANEMICI SCROFULOȘI

SIROPUL
DE RACOVITZA
1000-DEPURATIV TÂNIC
SANGUIFORMATOR
LE PREFACE SÂNGELE-INTĂ-
REȘTE OASELE-COMBATE MO-
LEȘAGUL-ÎNVIETARE MINTE-
ATEȘTEȘTE PUTEREA-DES-
VOLTĂ CREȘTEREA ÎNTOVĂ-
RĂȘITĂ DE POFTĂ DE MÂN-
CĂRE ȘI BUNA MISTUIRE.

PREMIAT CU
MEDALIE DE AUR

LATOATE EXPOZIȚIILE
DE MEDICINĂ

„DRAJNA”
vinde cu
600 Lei
mia kilograme

lemn de foc bucătărie, tă-
ce și transportate la domi-
ciliu.
Soseaua Gara Obor nr. 16,
Telefon 245/66.
Comenzile se primesc și la
sediu sau la Parlatul Universul.

ROLI E/TE UN
DEPILATOAR
USCĂT ȘI FARA NICI UN MIROS

EUROPA IN SBOR
de M. NEGRU

PURGATIV VEGETAL
PLACUT SI SIGUR

MOBILE-
CAMARAZII VIETII
De scurta reflectie prudentă, —
su îngrădind modelul fier vâș,
și algeșile așeză la vremea cu
personalitate. Drs.
Să fie mobile cari și dau în-
mărită și căldură în atmosferă
Dr. — cari și fie mai multă ga-
ranție Dr. artistic și mobilă, cari
prin comoditatea lor și vă dea
măiestru doris de bine-tare.
Dacă mai înși la unele că-
măși și prețurile noastre mode-
rate vă veți decide asupra pen-
sării mobilei noastre.

Voigtlander — filmul pentru toți,
căci corespunde tuturor cerințelor.

PRESE HIDRAULICE DE ULEI
pentru floarea soarelui, rapiță, bumbac,
FRĂȚII PRINCZ—SATU MARE
Reprezentanța generală AGRARA S.A.
București, Strada Curiști No. 3
In depozit: triloare, pluguri, grape, cositoare

In „VESELIA”
de joi 3 August 1933
Ce a adus Madgearu dela Londra și ce a
adus Niță Pitpalac dela Paris. — D. Potâr-
că la Marlenbad să... slăbească ca „secera”. —
Ideia d-lui Mihalache: „umflația”. — Mortul
viu dela Keicichemet. — Vreme bună! —
Dragoste în America. — Cât durează acolo
căsătoriile? — Accidentele de automobil.
— Charles Lachaud, Emil Ludwig, Molnar,
Tristan Bernard... — Jean nu e gelos. —
Ce se vede la Sînziar. — Prietena unchiului.

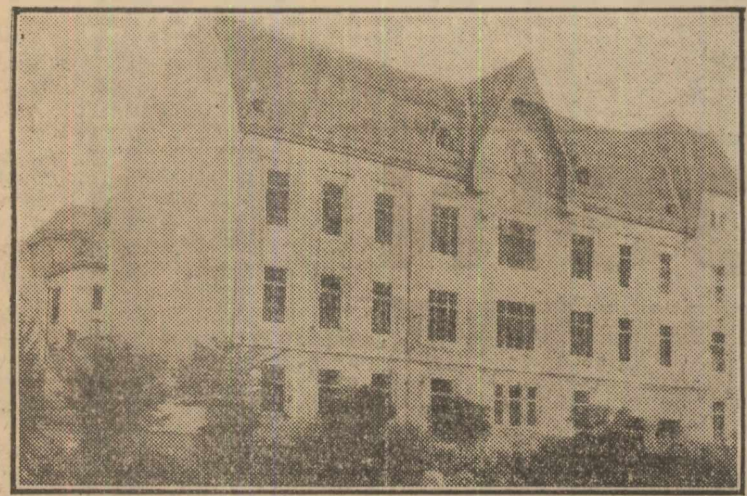
Glume, hazuri, numeroase caricaturi.

Cetiți în vacanță cartea odihnitoare:
Doamna e geloasă, de C. COSCO

Citiți „ILUSTRĂȚIUNEA ROMÂNĂ”
ACSEOL PRODUS FRANCEZ
CUTIA CU 3 DRAGEE LEI 9

PAGINA ARDEALULUI

S'a terminat localul școlii superioare de comerț din Satu-Mare

Satu Mare, 3 August

Am scris în mai multe rânduri despre criza localurilor de școli în Nordul Ardealului. Am arătat atunci, că în Satu Mare, minoritarii dispun de clădiri mari și încăpătoare, aproape peste treburile lor, pe când românii în instalațiile școlare și internate în edificiile, care lasă de dorit din toate punctele de vedere. Într-o astfel de clădire se afla până acum instalată și Școala superioară de comerț. Deși această școală pregătește tineretul român, mai ales, pentru cariera practică a comerțului, totuși, datorită vremurilor vitrege, nu a putut decât abia după 13 ani să-și asigure un local corespunzător. Vechiul clădire ce servea și de internat, era un focar de infecție. La un examen medical s'a constatat, că 40% dintre elevii școlii, din cauza proastei condiții igienice, erau atinși de tuberculoză. O lecție în clasele vechi, era un chin și pentru profesori și pentru elevi, din cauza mirosului insuportabil și a lipsei de aer și lumină. Faptul acesta a îndrumat pe conducătorii școlii să se ocupe serios cu găsirea mijloacelor necesare pentru ridicarea unei clădiri noi. Cu sacrificii, aproape 13 ani încheiați, ei au strâns fonduri. Actualul director, d. Ioan Grecu, a învins toate greutățile. Cu concursul Camerei, cu al municipiului, a reușit, în fine, ca la 1 Septembrie anul trecut, nu numai școala, dar și orașul să se mândrească cu o clădire monumentală. În plața Latină, se afla un edificiu în rușă, abia pus sub acoperiș. Era o lucrare

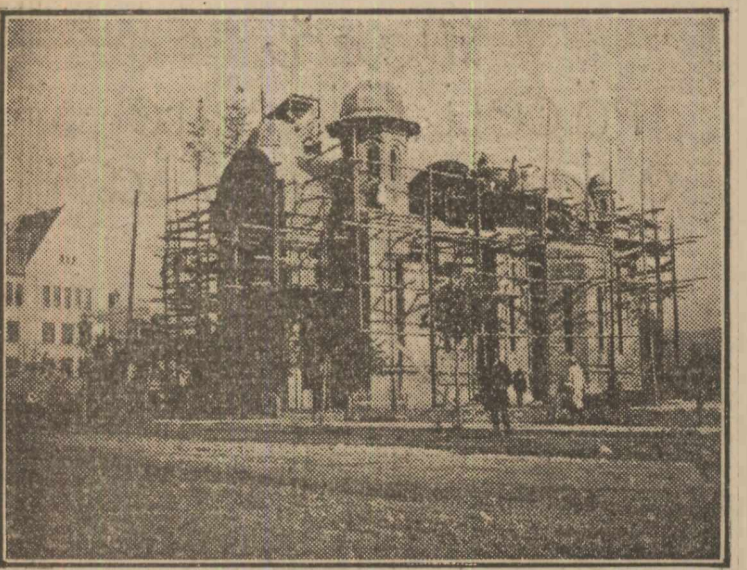
de proporție, începută de primărie în anul 1911. Cu bani strânsi, circa 3 milioane, și cu un împrumut cam tot atât de mare, lucrarea a fost complet terminată. Am vizitat acest local, invitați de directorul școlii. Am rămas impresionată de ce-am văzut. Este destul să amintim, că sălile de învățământ, parcheturile și luminările perfect, ocupă primul etaj al edificiului, cu mijloace de aerisire moderne. Dormitoarele, edificii cu ingrijire, până la cel mai neînsemnat amănunt igienic, vor contribui ca elevii să trăiască într-o atmosferă sănătoasă. Sălile de lectură, bibliotecă, sala festivă, etc., sunt concepute după cele mai moderne planuri. Școala are băi pentru elevi și profesori, are laboratoriu, muzeu și sală de desen. Încălzitul sălilor, se face de un calorifer central. Inaugurarea noului local se va face în luna Septembrie, odată cu începerea noului an școlar.

În ceea ce privește localul cel vechi, primăria a autorizat scoaterea lui în vânzare, ca din suma ce se va realiza să se poată achita împrumutul contractat de școală. Tot în localul cel nou, se va instala și birourile Camerei de comerț, care a dat un mare ajutor bănesc la construcție, scutind astfel instituția de a mai plăti chirie.

Nu putem să încheiem aceste rânduri, fără a aminti, că atât directorul școlii, d. Grecu, cât și președintele Camerei de comerț, d. dr. O. Pop au avut un mare rol la edificarea acestui local.

Pentru biserica din Gheorgheni (Ciuc)

— Se impune terminarea acestei biserici românești din ținuturile de naționalizate —

Biserica din Gheorgheni-Ciuc, în starea ei actuală

În mijlocul secolului și a ținuturilor românești desnaționalizate, oameni de inimă și buni români au început ridicarea unei biserici ortodoxe românești, pentru credincioșii lipsiți de un loc de închinare.

După cum arată fotografia de față, deși începută în 1928 biserica a rămas neterminată, iar acoperișul ei fiind de carton gudonat, ploaia pătrunde înăuntrul distrugând și ceea ce s'a putut câștiga până acum cu atâta trudă și jertfă.

Ar trebui deci ca statul, să pună mai multă grijă pentru problema românismului din ținuturile scoțite, cunoscut fiind prozelitismul pe care-l fac încă bisericile străine, chiar în rândul românilor, desnaționalizându-l pe cale confesională.

Biserica din Gheorgheni-Ciuc datorită concepției arhitectonice a d-ului arhitect Sterie Becu dela comisia monumentelor istorice, va fi și o podoabă de artă națională în aceste ținuturi înstrăinate în care trebuie să ne afirmăm prin toate mijloacele superioare culturale și culturale, ceea ce-l va mări rolul ei educativ-național.

Credem că în primul rând ministrul cultelor și alături de el toți bunii creștini cu dragoste de neam și de Dumnezeu vor contribui cu suflul lor și dăruirea lor la cât mai grabnică terminare a acestui sfânt locaș de credință strămoșească.

Donățiile, ori cât de modeste — vor fi primite direct părintelui Aurel Negocescu — parohul bisericii Gheorgheni-Ciuc.

Adunarea subofițerilor din țara Bârsei

Brașov, 4 Aug.

Subofițerii pensionari din Țara Bârsei și-au ținut anul acesta adunarea la Brașov. Au participat numeroși foști subofițeri și delegați din orașele principale ale județului Făgăraș și Trei Scune. Adunarea a fost prezidată de d. col. invalid D. Rădulescu, președintele uniunii cu sediul la București.

În numele tuturor subofițerilor pensionari, i s'a urat președintelui bun venit de către d. I. Paroanu, președintele filialei din Brașov.

D-a să asigurat pe președintele de toată solidaritatea dintre membrii de aci și de simpatia ce l-o poartă întregul corp al subofițerilor rezerviști.

D-nii: I. Bozocov, Zarate, Const. N. Moldovanu au luat apoi cuvântul ca să ridice o serie de importante decizii. S'a propus ca d. col. Rădulescu să intervină stăruitor pe lângă forurile competente pentru realizarea acestor decizii.

Subofițerii pensionari cer să li se acorde: 1) Reducerea de 75 la sută pentru călătoriile pe c. f. r.; 2) accelerarea trimiterii rentelor; 3) armonizarea pensilor; 4) plata restanțelor din pensii.

A luat apoi cuvântul d. col. Rădulescu, care a făcut apel la cei de față, propunându-le ca pentru asigurarea isbăndei cauzelor să abandoneze partidele politice, cari au dovedit o purtare vitregă față de interesele lor.

D-a să făgăduit tot sprijinul, cerând însă ca toți subofițerii să fie înscrși în uniune, spre a putea asigura constituirea o forță vie și solid organizată.

D-a relevat cu satisfacție numărul mare al celor ce-au ținut să participe la această adunare, dovadă că au rămas pe toată vremea de pînă la prezent pe lângă d. col. Rădulescu, comandantul corp. 5 armată, Gh. Vasiliu, Gh. Cutaș, prefect al județului, C. Voicu, primar, protopopul Iosif Bla-

In jurul a legerilor dela Camera de comerț din Cluj

Cluj, 4 August

Zilele trecute s'au ținut alegerile la Camera de comerț din Cluj. Impotriva alegerilor s'au făcut mai multe contestațiuni, pe chestiuni de formă. Acum s'a mai înregistrat și contestația d-lui ing. Negruțiu, fostul președinte al Camerei, care a contestat alegerile, între altele, pentru că d. senator Mircea, de pe una din listele de candidare, nu este înscris între alegătorii din Cluj și că d-sa ar avea domiciliul la București.

În realitate însă, la Camera de comerț se petrece lucruri serioase, cari merită să fie analizate trecând peste măruntelile calcule de după alegeri.

Camera de comerț a fost condusă multi ani de d. ing. Negruțiu, care dacă până acum se bucura de oarecare simpatie, în special între comercianții și industriașii minoritari, azi și-a pierdut cu desăvârșire aceste simpatii. Dovada cea mai bună, rezultatul alegerilor cari pentru prima oară ignoră persoana d-lui Negruțiu.

Care a fost motivul schimbării de atitudine a comercianților din Cluj? În ce privește pe români, e lesne de răspuns. De ani de zile ei au fost nemulțumiți de conducerea d-lui Negruțiu, care a ignorat todeauna interesele naționale. Mai urmă d. Negruțiu împreună cu secre-

tarul Camerei de comerț, d. Căciulă, au pus la cale construirea noului palat al Camerei. Construcția s'a terminat în condiții atât de lamentabile, încât era firesc ca lumea să facă răspunzători pe cei doi conducători ai Camerei.

Deși acuzații directe nu s'au adus împotriva lor, li s'a reproșat că au lăsat instituția într-o afacere deficitară, ai cărei sfârșit se putea prevedea dela început, căci, în adevăr, mulți ridicaseră cuvântul împotriva acestei inițiative, pe urma căreia Camera de comerț s'a ales cu datorii de zeci de milioane și cu veniturile poprite de justicie.

E lesne de înțeles că noul comitet al Camerei ar intenționa să caute mijloace pentru salvarea situației. D. ing. Negruțiu prevăzând însă schimbarea direcției de conducere, precizată după rezultatul alegerilor recente, a făcut contestația despre care am vorbit mai sus, al cărei scop este de a obține năruirea unei comisii interimare, la carei președinte să fie tot d. Negruțiu, care se bucură de bune legături în tabăra guvernamentală.

E greu de închipuit însă, ca după cele ce s'au petrecut, d. Negruțiu să mai fie readus la conducerea Camerei de comerț din Cluj.

Acțiunea pentru ridicarea monumentului lui Mureșeanu la Brașov

— S'au și subscris 100 mii lei —

Brașov, 5 Aug.

Poetul Andrei Mureșeanu, cântărețul redeșteptării naționale, va avea un monument la Brașov, orașul în care și-a trăit o parte din anii vieții sale.

Mal multe articole apărute în presă, prin care se sugera ideea ridicării cât mai curând a acestui monument, a avut darul să grăbească pornirea unei acțiuni aci la Brașov. Ideea grăbirii înălțării acestui monument, mai ales acum, după acțiunea antirevizionistă animată de ziarul „Universul” în aprobarea spontană a întregii țări, la fost călătorii imbrățișată de toți intelectuali, societățile culturale și de reprezentanți oficialități. În fruntea acțiunii acțiunii spontane s'a dat aceasta „Astra” din localitate.

INTRUNIREA CONVOCATA DE SOC. „ASTRA”

Un început s'a făcut ieri, când în sala Sfatului orașenesc din plața Libertății au fost convocați toți intelectuali din oraș, ca să ducă la bun sfârșit opera care ar fi trebuit de mult înfăptuită.

Despărământul local al „Astrei”, prin președintele său, d. dr. Căliman, a făcut apel la toți acei cari înțeleg românesc, să ducă la bun sfârșit acest deziderat.

Primul a luat cuvântul d. GH. CUTEANU, prefectul județului, care a spus celor de față:

„Vam convocat aci în numele inițiatorilor acțiunii pentru ridicarea monumentului lui Andrei Mureșeanu acțiunea la care fac parte cu toată dragostea și tot suflul meu de român. Este dureros ca acel care a preconizat idealul ce ne-a hrănit de-a lungul anilor, nu și are încă, aci la Brașov, unde a trăit și gândit, un monument. S'a pornit cât mai repede la o acțiune care să ne dea posibilitatea realizării unui monument demn de acel care a cântat atât de bine hălăul redeșteptării noastre naționale.

S'at, mal pornit asemenea acțiune, dar ele au rămas fără răsunet, deoarece nu s'a făcut un apel la întreaga conștiință românească. O chezie că acțiunea noastră va fi dusă la bun sfârșit, este faptul că în fruntea inițiativei se află vechi și încercată instituție de cultură românească „Astra”.

D-a arătat apoi că a făcut demersurile necesare pelângă ministrul de Interne spre a se da dispozițiuni ca prefecturile la toate județele să contribuie la propaganda și strângerea fondului necesar lucrării. D. dr. Căliman este rugat să dirijeze acțiunea, așa după cum va înțelege d-sa că e mai bine.

D. dr. CALIMAN arată că nu se aștepta să fie pus în fruntea acestei acțiuni, când a lansat ideea ridicării la Brașov a monumentului marelui poet ardelean. Mureșeanu a reprezentat ideea națională a secolului trecut. Un monument al său ar însemna în primul rând monumentul libertății și al unității. Prezența unui număr așa de însemnat de intelectuali aci, înseamnă că ideea trăiește în suflul tuturor și că inițiativa va da bune rezultate. Să sperăm că vom fi ultimul comitet și că vom realiza în mai puțin de un an ceea ce de multă vreme trebuia să se împlinească.

COMITETUL DE INITIATIVA

S'a constituit un prim comitet de inițiativă, din care se va alege cât mai curând un comitet restrâns de acțiune. Din comitetul de inițiativă fac parte toți membrii comitetului de conducere al „Astrei” din Brașov, precum și d-nii gen. Florescu, comandantul corp. 5 armată, Gh. Vasiliu, Gh. Cutaș, prefect al județului, C. Voicu, primar, protopopul Iosif Bla-

ga, protopop Hodarnău, poetul Cincinat Pavelescu, d. Pop, primul președinte al Curții de apel Brașov, pr. Debu, ing. I. Ioniță, Purdila, primul președinte al trib. Brașov, dr. Leclerc, D. Florescu, dir. Banca Națională Brașov, dr. Garoșu, Zărnăvescu, V. Brăniște și Petcan, ziaristi, Cosma, revizor școlar, ing. Ulescu, Dinulescu, director la fabr. de avioane, D. Marcea, ing. Hossu, col. Voinea, prefect al poliției, Emil Bologna, dr. Cămpăanu, dr. Negriță, Rosculeț, ing. Balasan, D. Petrescu, director financiar, d-na Maria Balulescu, președinta soc. femelelor române, d-na M. Bleahu, președinta soc. „Principale Mircea”, d. Săbădeanu și d. M. Iordă, redactor al ziarului „Universul”. Președintele comitetului este d. dr. N. Căliman, președintele „Astrei” din Brașov.

S'a făcut de către d. ing. B. Măzărăanu propunerea, ca înaltă chirie de a se alege comitetul restrâns de acțiune, să se păsească la strângerea unui prim fond, din care să se acopere primele cheltuieli necesare pentru propagandă ce urmează să se facă în vederea strângerii fondului pentru monumentul marelui poet.

S'A SUBSCRIS O SUTA MII LEI

S'a subscris pe loc de cei prezenți peste una sută mii lei, astfel că se va putea trece ușor la o acțiune intensă de propagandă.

A subscris 12 mii lei d. ing. I. Ioniță; câte 10 mii lei d-nii dr. N. Căliman, Gh. Cutaș și col. Șerbănescu, din partea grupului 1 al vânătorilor de munte; câte 5000 lei, d-nii: Petrescu, dela ad-ția financiară din Brașov, E. Bologna, soc. „Agri” Brașov și dr. A. Sucu; câte 2500 lei, d-na și d. dr. Bleahu; câte 2000 lei d-nii: dr. Pompiliu Nistor, dr. Radu, cap. Văduva, protopopul Blaga, pr. P. Debu, dr. Negriță, dr. Uliu Negriță, ing. C. Pop, Petcan, dr. Calabaz, d-na E. Sabădeanu și dr. Valeriu Stînghe; câte 1000 lei d-nii: ing. Bujor Măzărăanu, Rosculeț, Const. Măzărăanu, dr. Munteanu, ing. Balasan, ing. Frățiță, dr. Andreescu, prof. Calan, dr. Lupu, soc. „Pr. Mircea”, N. Camarache, I. Iordache, Curcă și dr. N. V. Gologan.

La sumele subscrise la Brașov, se adaugă suma de una mie lei trimisă ziarului „Universul” de d. maior Dan Tar-novski din Cernăuți și care a și fost expediată la Brașov.

Sumele subscrise au fost depuse la Banca Națională din Brașov pe numele „Astrei” pentru fondul Mureșeanu.

—

S'a SUBSCRIS O SUTA MII LEI

S'a subscris pe loc de cei prezenți peste una sută mii lei, astfel că se va putea trece ușor la o acțiune intensă de propagandă.

S'A SUBSCRIS O SUTA MII LEI

S'a subscris pe loc de cei prezenți peste una sută mii lei, astfel că se va putea trece ușor la o acțiune intensă de propagandă.

S'A SUBSCRIS O SUTA MII LEI

S'a subscris pe loc de cei prezenți peste una sută mii lei, astfel că se va putea trece ușor la o acțiune intensă de propagandă.

S'A SUBSCRIS O SUTA MII LEI

S'A SUBSCRIS O SUTA MII LEI

S'A SUBSCRIS O SUTA MII LEI

S'A SUBSCRIS O SUTA MII LEI

S'A SUBSCRIS O SUTA MII LEI

Problema horn ăritului la Cluj

Cluj, 4 August

Problema hornăritului (coșăritului) la Cluj, ca de altfel în întreg Ardealul, este una din chestiunile nerezolvate, cari au fost moștenite încă dela stăpânirea ungurească. Legea industrială maghiară de acum mai bine de 50 de ani, și o ordonanță ministerială tot atât de veche, au creat o adevărată breasă la hornarii în orașele foste ungare. A pătrunde în această breasă era foarte greu, și se impunea ca petiționarii în primul rând să fi fost maghiari.

Breșala hornarilor din Ardeal a stătut să-și păstreze independența ei nu numai sub vechiul stăpânire, dar ea a găsit mijlocul ca să-și păstreze privilegiile și sub stăpânirea românească. Așa s'a întâmplat, că 15 ani după unire situația este exact aceea ca pe vremea stăpânirii ungurești.

Adică, hornarii grupăți într-o asociație sunt tot maghiari, între cari cu cea mai mare bunăvoință nu poți descoperi un român. Taxele încasate de hornarii sunt foarte exagerate, și s'a mai și abuzat, așa că azi hornarii se bucură de un resentiment unanim în toate orașele

din Ardeal. Și cu drept cuvânt, căci menținând vechiul tradiție ungurească, ei împiedică pe români de a învăța meseria, neangajând nici o călfă de naționalitate română. În chipul acesta se păstrează conducerea celor 12 circumscripții de hornarii de unguri, cari deși câștigă sume foarte importante de pe urma acestei meserii, nu înțeleg căutând de puțin să renunțe la privilegiile lor sovine maghiare.

Legea pentru finanțele locale a desființat privilegiile hornarilor, dând primăriilor dreptul de a exploata în regie coșăritul. Primăria din Cluj a descuțit zilele trecute și a descuțit chestiunea. Spre uimirea generală, primăria continuă să lase circumscripțiile în mâinile hornarilor unguri, și nu s'a adus altă hotărâre decât că numărul circumscripțiilor existente va sporii cu 4, adică vom avea 16 circumscripții.

Timem să așteptăm însă pe cel chemat a soluționa această problemă, că vom urmări cum se vor acorda cele 4 circumscripții noi. Căci credem că după 15 ani dela unire, a sosit și timpul românilor. Au așteptat destul.

Procesul unor falsificatori de monede la Cluj

Cluj, 4 August

Vineri înainte de amiază, s'a deschis la tribunal, procesul unor falsificatori de monede.

Andrei Simon din Mera (Cluj), ducându-se anul trecut la târgul din Huedin, a cumpărat un mii de Teodor Balas, pe care l-a plătit cu o monedă falsă de 100 lei.

Acosta la rândul său cumpărându-și cele necesare pentru casă și voină să plătească marfa comerciantului, a fost refuzat pe motiv că moneda este falsă. Balas a reclamat cazul poliției din Huedin, care des-coperindu-l pe Simon, l-a făcut o percheziție domiciliară, găsinde ascunse într-o sobă încă treisprezece monede false de câte 100 lei.

Sinuciderea unei lucrătoare la Cluj

Cluj, 4 August

Vineri dimineață, Ana Varga din str. Faurelilor 4, în vârstă de 16 ani, s'a sinucis înghindind solute concentrată de iod. În stare gravă a fost transportată de salvare la clinică. Ea era muncitoare la fabrica de bombe din localitate.

Cauza este o boală incurabilă. Sunt puține speranțe că va scăpa cu viață.

Accident de automobil lângă Cluj

Cluj, 4 August

Joi după amiază s'a întâmplat în apropierea Clujului un accident de automobil în următoarele împrejurări: camionul 119 din Zalău, proprietatea d-rei Stiner, condus de soferul Gheorghe Boros din Huedin, din cauza unui defect la amandoua roți dinapoi, și-a pierdut direcția, răsturnându-se în șanțul soselei. Cei ce se aflau în mașină, printre care și Gheza Goldmann din Huedin s'au ales cu răni ușoare la cap și piept. Autocamionul a suferit mici stricăciuni.

—

DUEL

Cluj, 4 August

Joi a fost un duel între d-nii căpitan în rezervă Ignat și căpitan Gheorghe din regimentul 52 infanterie din Sata Mare.

Cauzele duelului sunt unele declarații pe cari le-a făcut în public d. Ignat în legătură cu persoana d-lui cap. Gheorghe. Cerând socotă d-lui Ignat, acesta a refuzat să se extindă și a urmat o provocare la duel din partea d-lui Gheorghe.

Martori au fost ofițeri cunoscuți din garnizoană. Condițiile duelului au fost extrem de grele: trei focuri dela o distanță destul de mică.

Din furtună, nici unul d-sa adversari n'a fost rănit. Ei nu s'au împăcat pe teren.

—

HOTI CONDNAȚI

Cluj, 4 August

Joi dimineață s'a judecat la tribunalul local procesul hoților recidiviști Samoilă Lauber și Avram Noti, cari au săvârșit în Cluj, spargeri în valoare de 35 mii lei. Tribunalul a condamnat pe Lauber la patru luni închisoare și pe Noti la șase luni.

—

CONDAMNAREA

Cluj, 4 August

Vineri dimineață, s'a deschis la tribunalul local procesul hoților recidiviști Samoilă Lauber și Avram Noti, cari au săvârșit în Cluj, spargeri în valoare de 35 mii lei. Tribunalul a condamnat pe Lauber la patru luni închisoare și pe Noti la șase luni.

—

HOTI CONDNAȚI

Cluj, 4 August

Cluj, 4 August

ȘTIRI DIFERITE ORADEA

ARESTAREA UNUI ESCROC.

Politia din Oradea a arestat pe Petru Robotini. El a escrocat foarte mulți țărani cari veniau la târg, în moduli următor: se ducea în plată și se tocea cu țărani, cumpărând dela ei ouă, pui și fructe. Ca să le facă plata li chema la el acasă, de oarece n'avea bani destul în buzunar. Ajungând în dreptul unei case cunoscute, înseșelului intra pe poartă ducând cu el și cumpărăturile făcute, iar pe sătenii li lăsa să aștepte afară, spunându-le, că se întorc imediat cu banii. Escrocul eșea însă pe o altă poartă și dispărea. Ultima reclamație a fost făcută de vânzătorul Mitru De-meter, invalid de război căruia escrocul i-a luat în moduli rătat mai sus un coș cu ouă.

SPARGĂTORI PRINȘI ASUPRA FAPTULUI.

Făcatori de rele s'au introdus ieri noapte în locuința inginerului Gyula Haber, din str. Propagandei 2, care lipsea de acasă. Soția inginerului auzind șmopot a început să strige. Tăcându-se, atunci intră în casă doi hoți, unul dintr-un Imre Otvós. Acesta s'a apropiat de fereastră și a reușit să-l prindă ducându-l la poliție. El se numește: Nandor Blüek și Ladislau Bobes.

INECAT ÎN CRIS.

Alexandru Megyeri, de 14 ani, ucenic la blănarul ungur Benő s'a dus contra voinței mamei sale la Cris, să se scalde. Ne-ținând să însoțească, a fost luat de curent și dus la fund. Abia a doua zi corpul lui a fost găsit aruncat de apă la a treia casă.

SINUCIDERE.

Iosif Doboz, de 71 ani, și-a pus capăt zilelor, spânzurându-se cu o bucată de cermec, de grinda camerei. Bătrânul era suferind de alienație mintală.

Județul Bihor va avea un plus de 800-1000 vagoane de grâu, destinate comerțului.

PENTRU AJUTAREA MOTILOR BIHORENI.

În urma hotărârii de a se ameliora situația critică în care se sbate populația din regiunile munților Apuseni, prefectura județului Bihor a primit din partea guvernului un număr de formulare pentru statistica economică ce se va referi la un număr de 60-80 de comune din plasele Vascau și Beluş.

ORĂȘTIE

DELA PRIMĂRIE.— Miercuri d. a. consiliul comunal a ținut o sesiune extraordinară, în care s'au adus următoarele hotărâri mai importante:

D. consilier dr. Aug. Martini, cerând schimbarea textului procesului verbal al sesiunii din 20 iunie verificat în sesiunea ținută la 4 Iulie a. c., privitor la interpellarea d-sale în legătură cu publicitatea apărute în ziare la adresa sașilor de aici, consiliul s'a pronunțat că aduce o hotărâre definitivă în viitoarea sesiune până când interpellatorul va înainta în scris cererea sa.

Urmandu-se conform ordinii de zi la deliberarea deschiderii lor de credite, consiliul neîntrind numărul cerut de lege, nu s'au putut lua nici o hotărâre.

S'a aprobat rezultatul licitației închirierii locuinței etaj din casele orașului din plața Regina Maria, d-lui fost primar Al. Heclea până la 31 Martie 1935.

S'a aprobat rezultatul licitației închirierii locuinței etaj din casele orașului din plața Regina Maria, d-lui fost primar Al. Heclea până la 31 Martie 1935.

S'a aprobat rezultatul licitației închirierii locuinței etaj din casele orașului din plața Regina Maria, d-lui fost primar Al. Heclea până la 31 Martie 1935.

S'a aprobat rezultatul licitației închirierii locuinței etaj din casele orașului din plața Regina Maria, d-lui fost primar Al. Heclea până la 31 Martie 1935.

S'a aprobat rezultatul licitației închirierii locuinței etaj din casele orașului din plața Regina Maria, d-lui fost primar Al. Heclea până la 31 Martie 1935.

S'a aprobat rezultatul licitației închirierii locuinței etaj din casele orașului din plața Regina Maria, d-lui fost primar Al. Heclea până la 31 Martie 1935.

S'a aprobat rezultatul licitației închirierii locuinței etaj din casele orașului din plața Regina Maria, d-lui fost primar Al. Heclea până la 31 Martie 1935.

</

Consiliul de miniștri de ieri dimineață

Eri dimineață s'a ținut un consiliu de miniștri sub președinția d-lui Al. Valda. Au luat parte d-nii: Voicu Nițescu, general Samsonovici, ministrul de finanțe, V. V. Tillea, M. Gheorgheanu și I. C. Pop.

Consiliul de miniștri s'a ocupat de măsurile de ansamblu pentru valorificarea cerealelor. După discuții a fost o consiliu între d-nii prim-ministru, Voicu Nițescu și ministrul de finanțe, în care s'a discutat atitudine Creditului agricol față de propunerile guvernului.

La urmă s'a dat acest comunicat:

„D. ministru de finanțe a comunicat consiliului măsurile

Rezilierea convenției cu Creditul agricol

„Tratativele duse între guvern și Creditul agricol n'au ajuns la nici un rezultat.

Creditul agricol refuzând oferta grațioasă a guvernului de a cedea statului suma de 350 de milioane, cărora li s'ar fi adăugat încă 100 milioane prin subscripție particulară și a

luate cu privire la noua tranzație între stat și Creditul agricol ipotecar.

Consiliul a înscris în d-nii miniștri de finanțe și agricultură ca sub președinția d-lui prim-ministru să dea soluția deplină pentru construirea silozurilor și acțiunea de ridicare a prețului grâului.

Miniștrii menționați s'au întrunit imediat după consiliu și au pus la punct programul pentru ridicarea prețului grâului.

La plecare, d. ministru de finanțe a făcut presiunea declarată:

ULTIME INFORMAȚII

* D. Regard, administratorul francez cel mai cu vază Creditului Ipotecar, a fost chemat ieri telefonic în București. Până la sora d-sale, Creditul nu va lua nici o hotărâre nouă.

* Ministerul apărării naționale roagă pe foștii luptători în războiul pentru întregirea neamului să la parte în număr cât mai mare la solemnitatea comemorării luptei de la Mărășești care va fi în acea localitate Dumitrică 6 August, ora 10 dimineața, la mauseolu.

* D. Marquet, expert tehnic francez, atașat ministerului de finanțe pentru lucrările de contabilitate, terminându-și misiunea, se înalță în Franța.

D-sa părăsește Dumitrică țara.

* D. St. Clcio Pop, președintele Camerei deputaților, care a suferit de congestie pulmonară, a intrat în convalescență.

* Ministerul agriculturii și domeniilor a hotărât ca cerealele adredate pentru subvenții de mașini agricole să fie înaintate prin Camerele de agricultură ale județelor respective.

* Primatul Jurnal al consiliului de miniștri s'a admis ca în furniturile de lemne ce C. A. P. S. le face autorităților statului în contul redevențelor datorate ministerului de finanțe să intre și cooperativile forestiere cu o cotă de 20 la sută.

* În zilele de 23 Sept. — 22 Oct., se va deschide la Chișinău o expoziție-targ care să oglindească situația economică a Basarabiei de azi și să sărbătorească astfel cei 15 ani de uniune.

* D. Pan Halipe, ministrul Basarabiei, a intervenit și ministrul de instrucție aprobat, ca la această expoziție să participe toate școlile profesionale și de meserii din țară, cu lucrările lor.

* D. prim-ministru Al. Valda a fost invitat la dejun de M. S. Regina Elisabeta.

* În ziua de 16 Septembrie se va ține la Academia de arte frumoase București un concurs pentru ocuparea a două burse, una de pictură sau sculptură, pentru școala română în Paris și ceaaltă de pictură pentru școala română din Roma.

Candidații vor fi supuși unui concurs închis special, pentru obținerea bursei, conform prevederilor art. 13 și 15 din regulament.

Concursul va fi precedat de o expoziție a lucrărilor și operelor candidaților, cari să vadească activitatea lor artistică anterioară.

Se lămură că la concursul pentru bursele de la Paris se pot prezenta candidați atât pentru sculptură cât și pentru pictură, comisia având dreptul de a recomanda, după apreciere, pentru una sau ceaaltă din aceste specialități.

* Banca Națională a luat dispoziția de a se trece în paginile poartelor călătorilor, nu numai valutele sau cerealele, ci și ordonatele de plată, aprimate călătorilor ce pleacă în străinătate.

Pentru aceste ordine de plată s'a eliberat călătorilor de către B. N. R. formulare „A”, aprobat, formulă care va trebui să vă fie prezentată la vami și reținut întocmit cum se procedează cu valutele efective și ocure.

Este bine înțeles că minimum de 3.000 (trei mii) lei în valute, conform instrucțiunilor în vigoare, nu va fi permis călătorilor cari sunt în posesunea unei autorizații a Băncii Naționale a României, ci va fi permis numai acelor călători cari nu posedă nici o altă autorizație.

* D. D. R. Ioanțescu, ministrul muncii, sănătății și ocrotirii sociale, împreună cu d-nii Petre Tudor, secretarul general al ministerului muncii, V. Pantazopol, comisarul guvernului pe lângă Casa centrală a asigurărilor sociale, M. Eneșcu, directorul general al Casei centrale a asigurărilor sociale și Al. Samoilă, președintele Camerei de muncă din București, au plecat Vineri seara la Roma pentru a instala Casa de asigurări sociale, la Botoșani și Dorohoi, iar de acolo delegații ministerului să plece la Iași, unde va fi instalat d. dr. Bului ca inspector general sanitar al acestei regiuni.

Mare incendiu la Corint

Atena, 4 (Rador).— Incendiu din piața Corintului a distrus până acum 350 baraci. Valoarea mărfurilor care se ridică la 50 milioane drahme, iar a baracilor la cinci milioane.

Viața comercială a Corintului este complet paralizată de urma acestui năprasnic incendiu.

Atena, 4 (Rador).— Iată amănunte asupra incendiului din Corint:

Focal a fost localizat la ora 7.20 azi dimineață. În acel moment flăcările se vedeau încă de pe socoseau Atenei, iar scântele ajungeau până în canalul de Corint. Aveai impresia că întreg oraș va fi mistuit de flăcări.

D. Tsaldaris, președintele consiliului de miniștri, a sosit la Corint la ora 4 dimineață. D-sa a luat imediat cunoștința de operațiunile pentru salvarea orașului. Alți membri ai guvernului au sosit de asemenea la locul sinistrului.

Grație eforturilor uriașe ale pompierilor, focal nu a cuprins și cartierul nou al orașului, clădit în urma cutremurului din 1929. Totuși și în această parte a orașului pagubele au fost destul de însemnate, căci locuitorii înspăimântați și-au aruncat în grabă toate lucrurile pe străzi spre a le scăpa de focal ce amenința să se întindă și aici.

D. Tsaldaris a format, imediat după localizarea incendiului, un comitet de ajutorare, care a fost pus sub președinția arhiepiscopului de Corint.

— **TOX** —

Greva din Pennsylvania a încetat

New-York, 5 (Rador).— Grație intervenției personale a d-lui Roosevelt, greva din minele de cărbuni din Pennsylvania s'a terminat.

D. Roosevelt a anunțat că această chestiune va fi rezolvată prin aplicarea la minele de cărbuni a noului cod elaborat de guvernul american.

D-sa a mai anunțat că se vor numi arbitri care să rezolve orice desacord care ar putea să se manifeste între țări.

Drept consecință a declarațiilor d-lui Roosevelt, 70.000 de greviști vor relua lucrul, menținându-se salările curente și orele de lucru de până acum.

Procesul afacerii Skoda-Seletzki

— Ziua I-a —

Sedința se deschide la ora 5 d. a. și se continuă citirea ordonanței definitive, arătându-se că lt. col. Serbu și cap. Ghirgu trebuie scoși de sub urmărire nedovedindu-se nici o culpă în sarcina lor.

În concluzie raportul arată că inculpatul Seletzki urmează să fie scos de sub urmărire pentru deținere de acte, — întrucât acestea privesc comenzi de armament — și să fie

trimis în judecată numai pentru rupere de sigiliu.

APARAREA propune, întrucât raportorul este în dezacord cu primul comisar regal, să se citească și rechizitoriul.

Se citește rechizitoriul întocmit de d. prim-comisar regal V. Pomponiu, care conchide la trimiterea în judecată a lui Seletzki atât pentru rupere de sigiliu cât și pentru deținere de acte militare fără calitate.

Incident de neкомпetență

D. VASILIU-CLUJ ridică incidentul de neкомпetență a justiției militare de a judeca acest proces. Bruno Seletzki nu înțelege să fugă de judecată instanțelor militare. Dimpotrivă, el însuși fost militar și cunosător al chestiunilor de armament, nu vrea să primească de căt o sentință din rândul ostașilor. Dar legea se rădă. Instanțele militare sunt competente să judece asemenea fapte, numai în cazul când ele s'au petrecut într-o regiune unde există stare de asediu.

Ori Seletzki și-a procurat actele într-o vreme când nu era stare de asediu.

PREȘEDINTELE: Dar când s'au găsit actele la inculpat, era stare de asediu?

D. VASILIU-CLUJ: Era stare de asediu, dar 8 din legea spionaajului pe baza căruia este urmărit Seletzki, precizează că e sancționată procurarea de acte iar nu deținerea lor.

D. RADU D. ROSETTI: S'ar putea răspunde la incidentul de neкомпetență ridicat de d. Vasiliu-Cluj, că deoarece Seletzki e dat în judecată și pentru rupere de sigiliu, și întrucât acesta delict e de competența consiliului de război și de oarecare fapt s'a comis sub stare de asediu (dar legea spune că delictul comise în acea epocă, urmează să fie judecate de militari și după ridicarea stării de asediu) — întreaga afacere urmează să fie soluționată de consiliul de război.

Principiul juridic al conexității se opune, legea și jurisprudența spunând că instanța care judecă delictul cel mai grav judecă și pe cel mai ușor.

Când un acuzat este dat în judecată pentru omor, în cele mai multe cazuri e dat în judecată și pentru contravenție de port legal de armă. Această contravenție se judecă tot de Curtea cu jurați, adică odată cu omorul. În speța găsirea acelor acte militare la Seletzki, după părerea d-lui comisar regal e crimă, — ruperea sigiliilor e un delict. Faptele sunt conexe și urmează să se judece odată de instanțele civile.

RASPUISUL D-LUI PRIM COMISAR REGAL

D. prim-comisar regal Pomponiu își exprimă mirarea, că apărarea cere ca procesul Seletzki să fie judecat de instanțele de drept comun. Seletzki, prin înșuși activitatea lui de zece ani, cu caracter militar, nu poate fi judecat decât de instanțele militare. De altfel în toate cazurile de apărare a ridicat incidente de neкомпetență în fața instanțelor militare. Instanța militară fiind competentă să judece delictul principal: procurarea de acte, de sigur că are putința de a judeca și delictul de rupere de sigiliu.

Art. 8 din legea spionaajului este clar: Se condamnă cu 5—10 ani orice persoană care și-a

comisul, ca să-l îngăduie să se folosească în deșeu și de un memoriu scris. I se va pune și întrebări când va fi nevoe.

PREȘEDINTELE: Cunoșc pe inculpat de acum 3—4 ani dela Sovata, unde a stat chiar la casa soarelui mele. Știu cum vorbește. Se poate folosi și de memoriul scris.

Ce declară Seletzki

Seletzki își începe expunerea, exprimându-se cu oarecare greutate în românește, după memoriul scris, spunând că a venit în țară în 1922.

În decursul acestor ani a fost chemat în numărăte rânduri la arsenalul armatelor unde sunt concentrate toate tunurile și aruncătoarele de mine ce necesită reparațiuni, spre a cerceta ocazie piesele lipsă, închițătoarele, înălțătoarele etc. Materialul trebuia refăcut, începând din 1925 și până în 1929 s'a lucrat la uzinele Skoda pentru modernizarea și unificarea inarmării române de către 40-50 ingineri.

Seletzki că amănunte asupra întregului nostru armament de război.

ȘEDINȚA SECRETĂ

D. prim-comisar regal Pomponiu: Întrucât inculpatul expune o serie de date ce interesează apărarea noastră națională, cer sedința secretă.

D. RADU D. ROSETTI: Sunt de părere să se declare sedința secretă, atât timp cât se vor expune chestiuni ce interesează apărarea națională.

D. PREȘEDINTELE: Imi pare bine că mi-ai ghicit gândul. Eu nu puteam să intervin. Declar deci sedința secretă.

(Publicul și ziaristii părăsesc sala de sedință).

După un sfert de oră se rela sedința publică Seletzki arătând că după studiile făcute s'a hotărât o comandă la uzinele Skoda.

— **ȘU** — spune Seletzki — am

procurat actele interesând apărarea națională.

Procurarea de acte presupune un anumit scop.

D. Seletzki le-a procurat pentru a le deține, nu mă interesează pentru ce — zic d. Seletzki dintr-o delicatitudine sufletească până la darea unui verdict.

D. RADU ROSETTI: Tot din delicatitudine i-ai dat și mâna aceluși spion.

D. lt. col. POMPONIU: Da! Ii spun d. Seletzki fiindcă pentru mine până la pronunțarea verdictului, inculpatul Seletzki este d. Seletzki.

D. RADU ROSETTI: Dar tot i-ai dat mâna.

D. lt. col. POMPONIU: Mențin ceea ce am susținut. Acesta e o speculațiune de moment.

E prin urmare faptele săvârșite de inculpat intră în competența instanțelor militare. Chiar faptul că lt. col. Serbu și cap. Ghirgu au fost scoși de sub urmărire, totuși instanța de fond nu poate fi schimbată.

Roagă consiliul să respingă incidentul și să se treacă la judecarea în fond a procesului.

D. VASILIU-CLUJ, în replică, arată că interpretarea art. 8 din legea spionaajului e strictă. E vorba acolo de procurare de acte — care în speța s'a procurat într-o vreme când nu era stare de asediu — iar nu de deținere de acte. Spionajul prezumat nu poate sta în picioare. Cere să se admită incidentul.

D. RADU ROSETTI multumeste d-lui col. Pomponiu, prim-comisar regal, că s'a adresat inculpatului cu expresiunea: Domnul Seletzki.

PREȘEDINTELE: Vă rog să lăsați chestiunea aceasta.

D. RADU ROSETTI: D-le președinte, eu aduc în discuție tot ce poate fi în favoarea clientului meu.

D. lt. col. POMPONIU: Asta e teatru.

PREȘEDINTELE: D-le Roșetti te rog să revii la chestiunea neкомпetenței.

D. RADU ROSETTI: E necesar să relev lucrul acesta, căci clientul meu a fost calomniat și făcut și cîrnat în niste reviste fără ca parchetul militar, deși eram sub stare de asediu, să la vre-o măsură.

D. lt. col. POMPONIU: Comandamentul militar și-a atras atăta ură din partea unor publicații confiscate pentru că a calomniat pe acuzat.

D. RADU ROSETTI, în continuare, combate obiectele reprezentanților parchetului militar, cerîndu-i consiliului să admită incidentul.

D. lt. col. POMPONIU, prim-comisar regal, după ce face unele precizări, atrage atenția consiliului că e competent să judece procesul.

Consiliul deliberând respinge incidentul cu majoritate de voturi, suspendând apoi sedința până azi la ora 8 jum. dim.

— Ziua II-a —

Interogatoriul inculpatului

Sedința se deschide la ora 9, sub președinția d-lui col. Mihalescu.

PREȘEDINTELE, după ce dispune introducerea acuzatului: S'a citit ordonanța definitivă, apărarea mai are ceva de spus.

D. RADU D. ROSETTI: Întrucât inculpatul nu vorbește bine românește rog onoratul

consiliu, ca să-l îngăduie să se folosească în deșeu și de un memoriu scris. I se va pune și întrebări când va fi nevoe.

PREȘEDINTELE: Cunoșc pe inculpat de acum 3—4 ani dela Sovata, unde a stat chiar la casa soarelui mele. Știu cum vorbește. Se poate folosi și de memoriul scris.

Ce declară Seletzki

Seletzki își începe expunerea, exprimându-se cu oarecare greutate în românește, după memoriul scris, spunând că a venit în țară în 1922.

În decursul acestor ani a fost chemat în numărăte rânduri la arsenalul armatelor unde sunt concentrate toate tunurile și aruncătoarele de mine ce necesită reparațiuni, spre a cerceta ocazie piesele lipsă, închițătoarele, înălțătoarele etc. Materialul trebuia refăcut, începând din 1925 și până în 1929 s'a lucrat la uzinele Skoda pentru modernizarea și unificarea inarmării române de către 40-50 ingineri.

Seletzki că amănunte asupra întregului nostru armament de război.

ȘEDINȚA SECRETĂ

D. prim-comisar regal Pomponiu: Întrucât inculpatul expune o serie de date ce interesează apărarea noastră națională, cer sedința secretă.

D. RADU ROSETTI: Sunt de părere să se declare sedința secretă, atât timp cât se vor expune chestiuni ce interesează apărarea națională.

D. PREȘEDINTELE: Imi pare bine că mi-ai ghicit gândul. Eu nu puteam să intervin. Declar deci sedința secretă.

(Publicul și ziaristii părăsesc sala de sedință).

După un sfert de oră se rela sedința publică Seletzki arătând că după studiile făcute s'a hotărât o comandă la uzinele Skoda.

— **ȘU** — spune Seletzki — am

ministrul de război din cabinetul său a continuat ideea partidului liberal, dar tratativele au fost întrerupte odată cu venirea guvernului Iorga.

Guvernul Maniu a invitat uzinele Skoda să facă o evaluare a clădirilor și parcului de mașini dela uzinele Copșa Mică spre a se stabili situația financiară a acestei societăți. Uzinele Skoda au trimis în țară două comisiuni cari au făcut expertize. Skoda acordă statului român un credit de 15 miliarde lei pe 15 ani și după scurgerea acestui timp, fabrica de arme și muniții urma să treacă treptat, treptat în posesia statului.

Vina este a aceluia cari s'au opus ca uzinele Copșa Mică și Cugir să intre în funcțiune.

În continuare Seletzki dă lămuriri asupra ofertei pe care le-a făcut Skoda asupra comenziilor preclădând că erau mai avantajoase ca ale altor case străine.

Dacă reprezentarea Skoda ar fi avut convingerea, după studiul de zece ani asupra munițiilor armatei române, că reține fără drept aceste găsiste desigur c'ar fi fost nimicite după efectuarea studiului.

Actele găsite la mine interesează comenziile și-mi erau necesare pentru tratativele pe care le duceam.

Mă mir că organele ministerului finanțelor au fost surprinse de găsirea acelor acte la mine, când se știe că uzinele Skoda erau cele mai mari furnizoare ale statului român.

SANTAJ

Mă surprinde că d. prim-comisar regal aduce elogiul controlorului financiar Marulă, care a vrut să mă santejeze cu 4—5.000.000 lei.

Actele pe care le dețineam imi serveau la tratativele duse cu ministerul armatei privitor la modificarea contractului și privitor la prelucrare uzinelor Copșa Mică-Cugir.

Nam înțeles sigilierea birourilor meu particular nici întrebările dela instrucție dacă am cunoscut pe d. Bolli și pe alți oșpeți din stațiunea Sovata.

Pe d. Bolli l-am cunoscut la Sovata, dar între noi n'a existat decât un schimb convențional de amabilități.

Controlorul santeagist Marulă a dus în casă un inspector Tănăsescu, când mi s'au aplicat sigiliile la birouri.

D. prim-comisar regal lt. col. POMPONIU: D-le președinte vă rog atrageți atenția inculpatului să nu mai adreseze cuvântul de santeagist, unui funcționar român.

APARAREA: Vă vom dovedi că s'a făcut șantaj.

D. PREȘEDINTELE: Rog să se consemneze faptul și inculpatul să nu mai întrebunțeze expresii care n'adaogă nimic cauzei sale.

Chestiunea șantajului se va dovedi în timpul dezbaterilor.

SELETZKI continuă să arate imprevizibilitatea în care i s'au aplicat sigiliile la birourile reprezentanței și locuinței sale, mărginită de aceste sigiliile dela locuința l-a rupt, într-un moment de surscitare, măneca hainei agățându-se de ele. După această întâmplare s'a dus la ministrul finanțelor, Madgearu care l-a spus că inspectorul financiar a făcut o greșală ce se poate ivi și în alte țări, dar că d-sa va dispune sa se ridice sigiliile.

Seletzki explică amănunțit cum s'au continuat perchezițiile la domiciliul său și la reprezentanță, afirmând că n'a luat nici un act din birouri.

Seletzki declară că după aratare a fost continuu întrebuit cu s'ar fi dat comisoane. După ce raportorul s'a convins că nu poate fi vorba de spionaj, am fost întințat la Jilava cu toți criminalii de rând.

CHESTIA COMISIOANELOR

Comandantul închisorii mă îndemna să zic că dau în viață numele acelor care ar fi primit comisoane căci voi fi eliberat.

D. PREȘEDINTELE: Dar d-ta ai declarat că ai dat bani.

SELETZKI: Nam declarat.

D. PREȘEDINTELE: N'ai declarat că ai dat bani, d-rului Salngy?

APARAREA: A dat în altă chestiune.

SELETZKI: Inșuși d. comandant al corpului II de armată nume s'a vizitat mi-a cerut să-i dau acele nume.

Cererea mea de punere în libertate a fost refuzată. Deținerii mea mai departe era justificată pentru că directorul general al uzinelor Skoda a refuzat cererea d-lui Malaxa de a ceda Reșiei 1/3 din contract.

D. col. Tătăreanu a cerut uzinelor Skoda din Praga să-i dea numele unei persoane civile care ar fi obținut comisoane și în cazul când s'ar da acest nume eu voi fi pus în libertate imediat. În ziua de 8 și 12 Iulie mi s'au prezentat doi domni din partea comandantului corpului de armată cari mi-au declarat că voi fi aspru pedepsit pentru spionaj dacă nu voi divulga numele unei persoane civile, care ar fi luat comision.

D. general Amza mi-a declarat că ar avea dovadă că aș fi primit comisoane în suma de 300 milioane. Cele 300 milioane au fost subscrise pentru creditul agricol.

CONTINUTUL ACTELOR

Seletzki dă apoi lămuriri asupra conținutului actelor găsite la dânsul.

În ce privește contractele cu uzinele Schneider, Skoda și fabrica de arme din Bruxel, cari sunt prevăzute în expozitul supra comenziilor de armament precum și scrisoarea reprezentantului Skoda către ministrul

armatei în mod firesc continuu lor nu putea fi secret pentru mine, care eram reprezentantul acestor uzine iar astăzi posed încă reprezentanța primelor două.

Lucru nefiresc însă, este că au fost puse de ministrul armatei, la dispoziția d-lui Rapaport timp de 6 luni de zile.

Copla de pe raportul 409 are un conținut ce trebuie știut de orice agent de burză, căci privește plata cuponului pe anul 1928, 30, 31. Iar părerea d-lui prim-comisar regal că eu cunosc astfel imperfecțiunile industriei naționale nu e fondată, deoarece eu trebuie să cunosc orice ramură a industriei naționale, în calitate ce am, mai ales că cele mai multe industrii din România sunt cunoscutele Skodel.

Dar nu numai eu, ci reprezentanții tuturor industriei străine cunosc, și trebuie să cunoască situația industriei indigene, care e finanțată de băncile străine.

În ce privește actele făcute în biroul meu, este dela sine înțeles că trebuia să iau cunoștință de ele.

Dupăce arată că era natural să albi în copie diferite acte, acuzatul adaugă că nicio dată n'a cerut dela vreun ofiter, un document pe care n'ar fi avut dreptul să-l posedă și că, în calitate sa de fost ofiter, n'a putut avea gândul de a solicita vreunul ofiter activ ceva ca să-l pun în conflict cu conștiința și jurământul său.

Eu am fost apreciat elogiis în diferite rânduri — adaugă acuzatul — de oameni politici și ostași cu vază, iar faptul că act

